

Ψηφιακός Πολιτισμός και Πολιτιστικές Βιομηχανίες

Διδάσκουσα

**Δρ Βασιλική Παπαγεωργίου, Εθνολόγος- Κοιν.
Ανθρωπολόγος**

- <https://eap.academia.edu/VasilikiPapageorgiou>
u

ΑΤΕΙ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΔΟΕΠΤΜ, ΑΜΦΙΣΣΑ

Συνοπτικές σημειώσεις
παραδόσεων μαθήματος, εαρ.
εξ. Ακ. ετ. 2017-2018

Έννοιες κλειδιά για την ανάλυση

- Πολιτισμικές σπουδές
- Σπουδές μέσων και επικοινωνίας
- Πολιτιστικές Βιομηχανίες
- Οπτικός πολιτισμός
- Οπτικές σπουδές
- Πολιτιστική Διαχείριση

- Πεδίο Πολιτιστικής Παραγωγής
- Πολιτιστική κατανάλωση
- Πολιτιστικά Προϊόντα
- Μαζική κουλτούρα
- Μαζική κοινωνία
- Μαζική επικοινωνία
- Μ.Μ.Ε.

ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Αναπαράσταση – ερμηνεία
- Κατασκευή νοήματος
- Πολιτισμικό κείμενο/ ανάγνωση / ερμηνεία/πρόσληψη
- Ιδεολογία/ ηγεμονία
- μνήμη
- γνώση
- Ταυτότητα
- Εξουσία και δύναμη
- Πολιτισμική σύγκλιση-διακειμενικότητα
- Διαμεσολάβηση
- Πολιτισμική παγκοσμιοποίηση

- Κατηγορίες πολιτιστικών δραστηριοτήτων
- Πολιτιστικά προϊόντα που παράγονται στο πλαίσιο των πολιτιστικών Βιομηχανιών

Ενδεικτική βιβλιογραφία: Πολιτιστικές βιομηχανίες

2005, Βερνίκος Νικόλας, Δασκαλοπούλου Σοφία, Μπαντιμαρούδης Φιλήμων, Μπουμπάρης Νίκος, Παπαγεωργίου Δημήτρης (Επιμ.), ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ

Πολιτισμική Κληρονομιά

- Ιστορικά μνημεία
- Αρχαιολογική κληρονομιά
- Αρχιτεκτονική κληρονομιά
- Μουσεία
- Πολιτιστικοί Οργανισμοί
- Αρχεία
- Άλλες μορφές πολιτισμικής κληρονομιάς (άυλη κληρονομιά, τοπία κ.λπ.)

Φύση και περιβάλλον

- Αστικό πράσινο και πάρκα
- Τοπία (landscapes)
- Βιολογικά αποθέματα
- Εθνικοί δρυμοί
- Μνημεία φύσης

Έντυπα και λογοτεχνία

- Λογοτεχνική και συγγραφική δημιουργία
- Βιβλία, φυλλάδια κ.λπ.
- Εφημερίδες, περιοδικά
- Υπηρεσίες βιβλιοθηκών
- Διάθεση, κυκλοφορία και εμπορία βιβλίων και εντύπων
- Κριτική
- Προώθηση, παρουσιάσεις, διαφήμιση

Μουσική


- Μουσική δημιουργία
- Παρουσίαση και εκτέλεση ζωντανής μουσικής (συναυλίες, χορωδίες, ρεσιτάλ κ.λπ)
- Έντυπη δημοσίευση μουσικών έργων
- Οπτικοακουστική καταγραφή της μουσικής, των τραγουδιών, των λυρικών παραστάσεων (δίσκοι, κασέτες, CD)
- Διάθεση και εμπορία καταγεγραμμένης οπτικοακουστικής και έντυπης μουσικής
- Παραγωγή και εμπορία μουσικών οργάνων
- Μουσική εκπαίδευση
- Άλλες δραστηριότητες σχετικές με την παραγωγή και κυκλοφορία μουσικής

Παραστατικές τέχνες



- Δημιουργία έργων παραστατικών τεχνών
- Δραματικές παραστάσεις
- Χορογραφικές παραστάσεις
- Άλλες παραστατικές τέχνες (τσίρκο, μιούζικ χολ, καμπαρέ, θεάματα, θέατρο σκιών)
- Οπτικοακουστική καταγραφή παραστάσεων και δρώμενων
- Εκπαίδευση
- Βοηθητικές δραστηριότητες απαραίτητες για την παρουσίαση παραστάσεων (σκηνοθεσία, προβολή και εμπορία, ενοικίαση και εξοπλισμός αιθουσών, μάνατζερ, διάθεση εισιτηρίων κ.α.)

Εικαστικές και πλαστικές τέχνες



- Παραγωγή και δημιουργία εικαστικών και πλαστικών τεχνών (ζωγραφική, γλυπτική, γραφικές τέχνες, βιοτεχνίες τέχνης, άλλες μορφές)
- Προβολή, απεικόνιση και έκθεση έργων εικονικών και πλαστικών τεχνών
- Διάθεση και εμπορία έργων εικονικών και πλαστικών τεχνών
- Εκπαίδευση
- Βοηθητικές δραστηριότητες απαραίτητες για τη δημιουργία και την παρουσίαση έργων εικονικών και πλαστικών τεχνών (παραγωγή και διάθεση, υλικά και εργαλεία, χυτήρια κ.λπ.)

Κινηματογράφος, βίντεο, φωτογραφία

- Κινηματογραφική παραγωγή
- Βιντεογραφία και ψηφιακή DVD κινηματογραφία
- Διάθεση κινηματογραφικών έργων, βίντεο και DVD
- Φωτογραφία (λήψη, εκτύπωση, ψηφιοποίηση, έκθεση)
- Καλλιτεχνική φωτογραφία (φίλμ και ψηφιακή)
- Εκπαίδευση κινηματογράφου και φωτογραφίας
- Βοηθητικές δραστηριότητες απαραίτητες για τη δημιουργία και την παρουσίαση έργων κινηματογράφου και φωτογραφίας (συσκευές και μηχανές, φίλμ, ψηφιακά υπόβαθρα, οθόνες, εγκαταστάσεις και κτίρια κ.λπ.)

Ραδιοτηλέοραση

- Ραδιοφωνία
- Τηλεόραση
- Δορυφορικές και διαδυκτιακές εκπομπές
- παραγωγή ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων
- εκπαίδευση προσωπικού
- Βοηθητικές δραστηριότητες απαραίτητες για τις ραδιοτηλεοπτικές παραγωγές και εκπομπές (π.χ. διαφήμιση, παραγωγή και διάθεση πομπών, δεκτών και δικτύων κ.λπ.)

Κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες

- Σύλλογοι, σωματεία και ενώσεις
- Πολιτιστικές πρωτοβουλίες, ερασιτεχνικές δραστηριότητες, εθελοντισμός
- Κοινωνικές και πολιτισμικές πρακτικές και δρώμενα (οικογενειακή ζωή και γιορτές, κοινοτική ζωή και γιορτές, ατομικές πρακτικές)
- Άλλα κοινωνικά και πολιτισμικά δρώμενα (τελετουργίες θρησκευτικές κ.λπ.)

Αθλήματα, σπορ και παιχνίδια

- Αθλητικές δραστηριότητες, αγώνες και αθλητικά σωματεία (οργάνωση αγώνων και εκτέλεση αγωνισμάτων)
- Παραγωγή και χρήση αθλητικού εξοπλισμού, κατασκευή και διαχείριση χώρων άθλησης και αγώνων
- Προβολή αγωνιστικών θεαμάτων, διαφήμιση και παράπλευρες δραστηριότητες
- Παιχνίδια (δημιουργία, παραγωγή, διάθεση, χρήση)
- Αθλητική εκπαίδευση
- Άλλες δράσεις, ενέργειες και εξοπλισμοί σχετικοί με τα σπορ και τα παιχνίδια
- Αθλητικό Θέαμα π.χ. Ολυμπιακοί Αγώνες

Ιστορική προσέγγιση Π.Β.

- Π.Β. και νεωτερικότητα
- Π.Β. και εθνικό κράτος

ΜΕΤΑΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ

- Από τη δεκαετία του '60 (νέες πολιτισμικές διαστάσεις)

ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΜΑΖΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ /
ΜΑΖΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

❖ Ήδη από την κλασική αρχαιότητα οι μορφές τέχνης και γενικότερα της κουλτούρας των λαϊκών στρωμάτων προκαλούν την περιφρόνηση των διανοουμένων.

❖ Ο Ηράκλειτος, π.χ., τον 5ο αι. π.Χ. , εκφράζει την αριστοκρατική περιφρόνηση για την αδυναμία των πολλών να εκτιμήσουν το υψηλό «οι πολλοί κακοί, ολίγοι δε αγαθοί».

❖ Και στη ρωμαϊκή εποχή συνεχίζεται η επιτίμηση των λαϊκών μορφών κουλτούρας «άρτος και θεάματα» κατά τον σατιρικό ποιητή Ιουβενάλη (55-130 μ.Χ) είναι ότι λαχταράει ο λαός.

Άρτος και θεάματα...

- ❖ Η Ρώμη έχει πέσει σε “παρακμή”.
- ❖ ο αυτοκράτορας προσέφερε στο λαό ψωμί και θεάματα στο αμφιθέατρο (στην πρώιμη βυζαντινή περίοδο, στον ιππόδρομο) με σκοπό να τους αποσπά από τα μεγάλα προβλήματα της κοινωνίας.
- ❖ Ελιτισμός:
- ❖ βαθιά καχυποψία για το λαό και τις συνήθειές του
- ❖ Μεσαίωνα: φόβος για τον όχλο, π.χ. φόβος για λαϊκές γιορτές όπως τα καρναβάλια

Μάζα-ανατρεπτικό καρναβάλι

- Στο καρναβάλι ενυπάρχουν οι ιδέες της κοινωνικής διαμαρτυρίας και της ανατροπής.
- Το 1511 και το 1513 στο Ούντινε της Ιταλίας και τη Βέρνη της Ελβετίας, το καρναβάλι συνδέθηκε με εξεγέρσεις χωρικών.
- Στο καρναβάλι του 1580, η μικρή επαρχιακή πόλη Romans στη Γαλλία συγκλονίστηκε από βίαια επεισόδια, τα οποία οδήγησαν στη μετωπική σύγκρουση της αστικής αριστοκρατίας με τον κόσμο των τεχνιτών

Η μάχη μεταξύ Καρναβαλιού και Σαρακοστής
Πίτερ Μπρίγκελ του πρεσβύτερου (1559)



ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ
ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ.
ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΜΑΖΑ – ΜΑΖΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Βιομηχανική επανάσταση, νεωτερικότητα: εισάγονται αλλαγές στα ήθη, τον τρόπο ζωής, την πολιτική.
- Λαϊκές διεκδικήσεις στην πολιτική (δικαίωμα ψήφου) και την εκπαίδευση. Διευρυμένη συμμετοχή των λαϊκών στρωμάτων σε όλα τα πεδία. Διαμόρφωση του βασικού πλαισίου σύγχρονης ζωής .
- Τεχνολογία, ανάπτυξη νέων μέσων επικοινωνίας: εκμηχανισμός της τυπογραφίας, ραδιόφωνο, τηλεόραση, κινηματογράφος, φωτογραφία, φωνογραφία.
- Θεαματική διάδοση πολιτισμικών προϊόντων και αυξανόμενη ζήτηση.

ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΣΑ ΤΟΥ 19ΟΥ ΑΙΩΝΑ: ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΜΑΖΑ / ΜΑΖΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Περιγράφουν τα εξαστισμένα λαϊκά στρώματα και το εξισωτικό, δημοκρατικό πνεύμα των διεκδικήσεών τους.
- Ανησυχία αστών διανοούμενων για την απώλεια των προνομίων τους και νοσταλγών των παλιών αυτοκρατορικών καθεστώτων.
- Αναβιώνει η κινδυνολογική ρητορική ενάντια στον όχλο.
- Στηλιτεύεται η μαζική κοινωνία ως σύμπτωμα εκφυλισμού.

Ιδεολογικά ρεύματα και πλαίσιο εποχής

❖ διαφωτισμός/ ορθός λόγος/

❖ πολιτισμός με την έννοια της τεχνολογικής ανάπτυξης και γραμμικής εξέλιξης

❖ εκβιομηχάνιση

❖ Ρομαντισμός/ κουλτούρα ως πνευματικά επιτεύγματα/ η φύση και ο άνθρωπος στο επίκεντρο/ εξιδανίκευση λαϊκής παράδοσης και κοινοτικής ζωής/ ρηχότητα αντιπνευματικότητα πολιτισμού/ δεινά βιομηχανικής ανάπτυξης και εκμηχάνισης της συλλογικής ζωής/ μαζική κουλτούρα

ΥΨΗΛΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ: ΜΑΖΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

- ❖ Η παραπάνω αντιπαράθεση – που έχει τις ρίζες της ήδη στο 18ο αι. – κληροδοτεί κατά το πέρασμα στον εικοστό αιώνα την πολυδιάστατη αντιπαράθεση μεταξύ πνευματικού και υλικού πολιτισμού.
- ❖ Μια νέα σημασιολόγηση του πνευματικού πολιτισμού ως υψηλού (υψηλή κουλτούρα) παράγει μια νέα αντιπαράθεση μεταξύ υψηλού/ χαμηλού.
- ❖ Ιδιαίτερα ο ρομαντισμός ασκεί τεράστια επίδραση σε όλα τα ρεύματα κριτικής αμφισβήτησης της εκβιομηχάνισης και της μαζικής κουλτούρας.

Κατά τον 20^ο αιώνα, ιδιαίτερα την περίοδο του μεσοπολέμου

- ❖ Η δημοφιλής κουλτούρα εξαπλώνεται ραγδαία (κινηματογραφικά είδη όπως το μιούζικαλ, μουσικά είδη όπως η ροκ και η τζαζ, οι ραδιοτηλεοπτικές σειρές).
- ❖ Δημοφιλής τύπος και παραλογοτεχνία (κόμικς, επιστημονική φαντασία, αστυνομικά).
- ❖ Περεταίρω διεύρυνση της λαϊκής συμμετοχής (εκπαίδευση, συνδικαλισμός).
- ❖ Στο εικοστό αιώνα καθιερώνεται η έννοια της μαζικής κουλτούρας από κριτικούς, δημοσιογράφους, διανοούμενους για να δηλώσει μορφές πολιτισμικές ευρείας απήχησης και κατανάλωσης.
- ❖ Καθιερώνεται έτσι μια έννοια της μαζικής κουλτούρας αρνητικά φορτισμένη. Η μαζική κουλτούρα είναι υποβαθμισμένη, μη ποιοτική, για τους πολλούς και τους αδαείς. Στον αντίποδα τοποθετείται η υψηλή κουλτούρα, που συχνά ταυτίζεται με την υψηλή τέχνη.

**ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ
ΜΑΖΙΚΗΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ**

**Α. ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ
ΚΡΙΤΙΚΗ** (κυρίως κατά το 19^ο αι. και
τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου})

Αλέξις ντε Τοκβίλ(1805 – 1859)

- Ήταν Γάλλος πολιτικός στοχαστής και ιστορικός,
- εκπρόσωπος του πολιτικού φιλελευθερισμού στην ηπειρωτική Ευρώπη το πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα.
- Γνωστός για τα έργα του Η Δημοκρατία στην Αμερική (δίτομο: 1835 και 1840) και Το Παλαιό Καθεστώς και η Επανάσταση(1856), στα οποία αναλύει το βελτιωμένο βιοτικό επίπεδο και τις κοινωνικές συνθήκες των πολιτών, καθώς και τη σχέση τους με την αγορά στις δυτικές κοινωνίες.
- Το έργο Η Δημοκρατία στην Αμερική εκδόθηκε αφού ο Τοκβίλ ταξίδεψε στις ΗΠΑ και θεωρείται σήμερα ως μία από τις πρώτες πραγματείες στην κοινωνιολογία και την πολιτική επιστήμη.

η δημοκρατία στην Αμερική...

- Μια κλασική πραγματεία σχετικά με τον αμερικανικό τρόπο ζωής, στην οποία ο Τοκβίλ συζητεί τα πλεονεκτήματα και τους κινδύνους του πλειοψηφικού συστήματος, που πίστευε πως μπορεί να καταστεί εξίσου τυραννικό όσο και το αριστοκρατικό καθεστώς.
- Θεωρεί ότι ο εξισωτισμός της δημοκρατίας ισοδυναμεί με μαρασμό των παραδοσιακών αξιών και των κοινωνικών δεσμών.
- Επιφέρει τον υλισμό, την τυραννία της πλειοψηφίας, της ομοιόμορφης μάζας. Η καλλιτεχνική παραγωγή είναι κατώτερης ποιότητας, σε αντίθεση με την εκλεπτυσμένη τέχνη της αριστοκρατίας.

- ❖ **Μάθιου Άρνολντ**, 1822-1888, ένας από τους κορυφαίους Άγγλους ποιητές και κριτικούς του 19ου αιώνα.
- ❖ «**Κουλτούρα και Αναρχία**» (1869): περιγράφει ως αναρχία αυτήν την εισβολή των λαϊκών στρωμάτων στην κοινωνική και πολιτική ζωή – ιδιαίτερα με αφορμή τη μερική επέκταση του δικαιώματος ψήφου στην Αγγλία το 1867.
- ❖ Οι μάζες αποκαλούνται «**άξεστες και ακαλλιέργητες**», που απειλούν την τάξη και τη νομιμότητα.
- ❖ Πρότεινε ένα λαϊκό παιδαγωγικό εκπολιτιστικό πρόγραμμα που θα εξασφάλιζε τη μύηση στα ανώτερα πολιτισμικά αγαθά και άρα τη νομιμοφροσύνη της λαϊκής τάξης- ως μέσο πρόληψης της επικείμενης “αναρχίας”.

- Ο Νίτσε (Friedrich Nietzsche, 1844-1900), επέκρινε την επέκταση της εκπαίδευσης στα πλατιά λαϊκά στρώματα (σε αντίθεση δηλαδή με τις προτάσεις του Άρνολντ).
- «Η γενίκευση της παιδείας στο έπακρο ισοδυναμεί με την αποβαρβάρωση». Υποστηρίζει ότι όλα τα ωραία και μεγάλα πράγματα δεν μπορούν ποτέ να γίνουν κτήμα των πολλών.
- Σύμφωνα με τον Νίτσε, ο πολιτισμός διακρίνεται από την αδυναμία του να είναι πολιτισμός για όλους. Η διάδοσή του οδηγεί στην βαρβαρότητα, ένα θέμα που έλκει την καταγωγή του από τον Ηράκλειτο και τον Πλάτωνα
- Γκυστάβ λε Μπον (1841-1931), «η ψυχολογία των μαζών» (1895, ελλ. Εκδ. 1996). Οι μάζες αντιμετωπίζονται πλέον ως ο κύριος εχθρός της προόδου.
- Το έργο αυτό καθώς και άλλες μελέτες της εποχής καθιέρωσαν το στερεότυπο της ασυνείδητης δράσης των μαζών που συνδέεται με οποιαδήποτε παθολογία του δυτικού πολιτισμού.

Μαζάνθρωποι...

- ❖ Εμφανίζεται ο όρος «μαζάνθρωποι» για να υποδηλώσει το πλήθος των αμόρφωτων μετριοτήτων.
- ❖ Πολλά άλλα έργα της εποχής υποστηρίζουν επίσης τον ακατανόητο και σύνθετο χαρακτήρα της σύγχρονης τέχνης ακριβώς επειδή ξεχωρίζει τους εκλεκτούς από τους λίγους, και επειδή βοηθάει την ελίτ να αυτοπροσδιορίζεται.
- ❖ Εν τέλει η μαζική κουλτούρα υπονομεύει τις υφιστάμενες κοινωνικές ιεραρχίες, και συνδέεται με την παρακμή της πολιτισμικής ελίτ.
- ❖ Στο έργο του γνωστού ποιητή και κριτικού Τόμας Έλλιοτ «Σημειώσεις για τον ορισμό της κουλτούρας» (1945), συναντάμε τον ίδιο ελιτισμό – υποστηρίζει την ανάγκη διατήρησης των κοινωνικών ιεραρχιών όπως ήταν στην προβιομηχανική εποχή, όπου κάθε τάξη διέθετε τη δική της κουλτούρα και έτσι η ανώτερη ξεχώριζε ως φορέας μιας περισσότερο συνειδητής και εξειδικευμένης κουλτούρας.

ΜΑΖΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ...

- ❖ Ένας άλλος διανοούμενος της εποχής, ο Φ. Ρ. Λήβις στο «Μαζικός πολιτισμός και μειοψηφική κουλτούρα» (1930) θεωρεί υπεύθυνες την εκβιομηχάνιση και τη μαζική κουλτούρα. Υιοθετεί κι αυτός το διαχωρισμό.
- ❖ Κατηγορεί όλες τις νέες μορφές μαζικής επικοινωνίας.
- ❖ Ο κινηματογράφος υποβάλλει την παράδοση σε συνθήκες υπνωτικής δεκτικότητας στα πιο φτηνά συναισθηματικά ερεθίσματα.
- ❖ Η διαφήμιση θεωρείται το κατεξοχήν σύμπτωμα της πολιτισμικής παρακμής, υποβαθμίζει όχι μόνο τη γλώσσα αλλά και ολόκληρη τη συναισθηματική ζωή μιας κοινωνίας.

Α. Επισκόπηση συντηρητικής θεώρησης

- ✓ Συνοπτικά, σύμφωνα με τη συντηρητική οπτική και θεώρηση της μαζικής κουλτούρας:
 - ❖ Η μαζική κουλτούρα διαβρώνει την παράδοση,
 - ❖ Συνδέεται με την παρακμή
 - ❖ Εξιδανικεύεται η προβιομηχανική περίοδος
 - ❖ Δίνεται έμφαση στο ρόλο των πολιτισμικών ελίτ για την υπεράσπιση της αυθεντικής παιδείας και κουλτούρας
 - ❖ Είναι φορέας ελιτισμού

**ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ
ΜΑΖΙΚΗΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ
Β. Η ΑΡΙΣΤΕΡΗ
ΚΡΙΤΙΚΗ: Η ΣΧΟΛΗ
ΤΗΣ
ΦΡΑΓΚΦΟΥΡΤΗΣ**

Β. Η ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΚΡΙΤΙΚΗ Η ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΦΡΑΓΚΦΟΥΡΤΗΣ

- ❖ **Η ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΦΡΑΓΚΦΟΥΡΤΗΣ:** Ομάδα γερμανών διανοούμενων (ανάμεσά τους οι Τήοντορ Αντόρνο, Μαξ Χορκχάιμερ, Χέρμπερτ Μαρκούζε) που διατέλεσαν μέλη ή συνεργάτες του Ινστιτούτου Κοινωνικής έρευνας του Πανεπιστημίου της Φραγκφούρτης, που ιδρύθηκε το 1933.
- ❖ Από το 1933 ως το 1949 κατέφυγαν και έδρασαν στις ΗΠΑ.
- ❖ Ναζισμός- μαζική κουλτούρα στην Αμερική κινηματογράφος του Χόλυγουντ και η τζαζ, η διαφήμιση, τα κόμικς, ο κόσμος της Ντίσνευ. Διαφορετικές εκδοχές του ίδιου πολιτικού και πολιτισμικού φαινομένου του ολοκληρωτισμού.

- *Η Διαλεκτική του Διαφωτισμού* (που συνέγραψε ο Αντόρνο με τον διευθυντή του Κέντρου Κοινωνικής Έρευνας Μαξ Χορκχάιμερ, 1947).
- Ασκεί κριτική σε μία, από τις πλέον αρνητικές τάσεις της εποχής του, όπως την έβλεπε: τη συγχώνευση της «υψηλής» κουλτούρας με τη «φτηνή» τυποποιημένη διασκέδαση. Παράδειγμα, το σινεμά που παράγει το Χόλιγουντ.
- Αυτή η πολιτιστική βιομηχανία είναι ένας **ΑΝΤΙ-ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ** προάγει τη μαζική εξαπάτηση και εμποδίζει τη διαμόρφωση αυτόνομων, αυτοτελών, συνειδητά κρινόντων και αποφασιζόντων ατόμων.

- Ένα από τα σπουδαιότερα γνωρίσματα της μαζικής κουλτούρας είναι η τυποποίηση. Είναι η ατέρμονη επανάληψη των ίδιων θεμάτων, μοτίβων και τεχνικών, η αναπαλαίωση (που καταλήγει σε ευνουχισμό) παλιότερων θεμάτων και έργων, η “διασκευή” κλασικών, αυθεντικών έργων τέχνης, η τεχνητή αναβίωση παλιών τεχνοτροπιών και μοδών, η αναίσχυνη εκμετάλλευση στοιχείων της λαϊκής κουλτούρας που αποχωρίζονται βάνανυσα από τα αρχικά τους συμφραζόμενα. Η ψεύτικη αυτή ποικιλομορφία και ποικιλοχρωμία δείχνει ότι η μαζική κουλτούρα δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς μια επίφαση πρωτοτυπίας και νεωτερισμού. Η ψευδοεξατομίκευση επιτυγχάνεται με την υπερβολική χρήση κάθε είδους εφέ, που εξαρτώνται με τη σειρά τους από μια προηγμένη τεχνολογία. [...]

Η τυποποίηση δεν αφορά πάντως μόνο τα προϊόντα της μαζικής κουλτούρας, αλλά και τις αντιδράσεις, τις απαντήσεις των δεκτών τους. Σ' αυτή την εκ των προτέρων κατασκευή απαντήσεων αποβλέπουν τα διάφορα σχόλια και οι κριτικές που παρουσιάζονται από τις εφημερίδες, τα περιοδικά, το ραδιόφωνο και την τηλεόραση, και που επιβάλλουν στο κοινό πρότυπα ερμηνείας των προϊόντων της μαζικής κουλτούρας” (Από την εισαγωγή στο: Αντόρνο, Λόβενταλ, Μαρκούζε, Χορκχάιμερ, Τέχνη και μαζική κουλτούρα, επιλογή κειμένων, μετάφραση και εισαγωγή Ζήσης Σαρίκας, εκδ. Ύψιλον, Αθήνα, 1984, σ. 222-23). ...

Βασικές θέσεις:

- ❑ Η μαζική κουλτούρα δε συνιστά αυθόρμητο προϊόν των μαζών, (δεν είναι λαϊκός πολιτισμός/ λαϊκή τέχνη) αλλά αποτελεί προϊόν των θεσμών της μαζικής παραγωγής, που λειτουργούν με οικονομικά κριτήρια και υπάγονται στους μηχανισμούς της αγοράς. Τα πολιτισμικά προϊόντα (όπως ραδιοφωνικές εκπομπές, φιλμ, δημοφιλή τραγούδια, μυθιστορήματα) είναι αποκλειστικά εμπορεύματα, “απλά μπίζνες”.
- ❑ Ο βιομηχανικός χαρακτήρας της μαζικής παραγωγής της μαζικής κουλτούρας συνεπάγεται την τυποποίηση των προϊόντων της, την κυριαρχία των στερεοτύπων και των πανομοιότυπων μοτίβων.
- ❑ Για να προσελκύσει το κοινό χρησιμοποιεί μεθόδους θεάματος, ειδικά εφέ κ.λπ., καινοτομίες που στοχεύουν στην τεχνική και όχι στο περιεχόμενο.

- ❖ Το κοινό διαμορφώνεται και χειραγωγείται ώστε να ανταποκρίνεται με προμελετημένους και προκαθορισμένους τρόπους σε συγκεκριμένα προϊόντα που του προσφέρονται.
- ❖ Το δημοφιλές εξισώνεται με αυτό που αρέσει στο κοινό-πελάτη.
- ❖ Βιομηχανία τυποποιημένης διασκέδασης που καθυποτάσσει το κοινό σε προβλέψιμες ενέργειες, σε τυποποιημένα μηνύματα για την παρακολούθηση των οποίων δεν απαιτείται καμία προσπάθεια. Σε αντίθεση με την τέχνη, παραλύει τη φαντασία τη σκέψη , τον αυθορμητισμό.
- ❖ Προσπαθεί να πείσει το κοινό ότι οι ψευδαισθήσεις που του προσφέρει είναι ικανοποιήσεις που δεν το βοηθούν να συλλάβει έναν κόσμο διαφορετικό από αυτόν στον οποίο ζει, προπαγανδίζει την υπακοή στην υφιστάμενη τάξη πραγμάτων.
- ❖ κριτική προσέγγιση της διασκέδασης και του ελεύθερου χρόνου. Η πολιτιστική βιομηχανία συνιστά μια μαζική εξαπάτηση.

- ❖ Η γνωστή θεωρητικός Χάνα Άρεντ (Hanna Arendt) στην μελέτη της «Το ολοκληρωτικό σύστημα» (1951) τονίζει ότι – σε αντίθεση με αυτά που πρέσβευαν οι συντηρητικοί, η μάζα και ο μαζάνθρωπος δεν είναι αποτέλεσμα της μεγαλύτερης ισότητας και της εξάπλωσης της εκπαίδευσης αλλά του ατομικισμού και της πολιτικής εξουδετέρωσης που είχε καλλιεργήσει η ίδια η αστική κοινωνία.
- ❖ Η Άρεντ καταδικάζει τόσο την προσήλωση στο ιδεώδες μιας προγενέστερης τάξης πραγμάτων όπου το πολιτισμικό μονοπώλιο ανήκε στους προνομιούχους, όσο και τη σύγχρονη βιομηχανία της διασκέδασης, των πολιτισμικών προϊόντων που δεν παράγουν πολιτισμό γιατί είναι καταδικασμένα στην κατανάλωση και άρα τον αφανισμό.

❖ Ο αμερικανός κριτικός Ντουάιτ Μακντόναλντ (1906-1982) (Dwight Macdonald) στο πολυσυζητημένο δοκίμιό του “Μία θεωρία για τη μαζική κουλτούρα” (1953) υιοθετεί και αναπτύσσει τα κυριότερα σημεία των κριτικών της σχολής της Φρανκφούρτης:

- ❖ η σύγχρονη κοινωνία ως μαζική κοινωνία
- ❖ εξατομίκευση και κοινωνική απομόνωση
- ❖ η μαζική κουλτούρα δεν έχει σχέση με την λαϊκή τέχνη ως προϊόν αυθόρμητης λαϊκής έκφρασης και δημιουργίας
- ❖ τώρα, σκοπός είναι το κέρδος και η διατήρηση της ταξικής κυριαρχίας των επιχειρηματιών που προσλαμβάνουν τεχνικούς για τη δημιουργία παθητικών καταναλωτών
- ❖ - η βιομηχανική παραγωγή αλλοτριώνει τους δημιουργούς και επιβάλλει την τυποποίηση των έργων τους
- ❖ - η μαζική κουλτούρα αποτελεί μια εκχυδαϊσμένη μορφή της υψηλής κουλτούρας

Συνοπτικά για τις αριστερές/προοδευτικές προσεγγίσεις

Συνοπτικά η αριστερή κριτική προσέγγιση θεωρεί:

- ότι η βιομηχανική κουλτούρα είναι μια αντιλαϊκή κουλτούρα
- υποβάλει μια ιδεολογία που φυσικοποιεί και νομιμοποιεί την υφιστάμενη τάξη πραγμάτων
- είναι μια εφήμερη ρηχή κουλτούρα
- το κεντρικό της μήνυμα είναι η κατανάλωση

**ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΑΖΙΚΗΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ**

**ΠΙΟ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ**

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

**[ΑΠΟ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 50
ΚΑΙ ΜΕΤΑ]**

**Α. πλουραλιστικές
(φιλελεύθερες) θεωρήσεις**

ΠΙΟ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

[ΑΠΟ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 50 ΚΑΙ ΜΕΤΑ]

Α. πλουραλιστικές (φιλελεύθερες) θεωρήσεις

- ❑ Γιγάντωση μεσαίας αστικής τάξης, εκβιομηχανοποίηση αστικοποίηση, πολιτικός εκδημοκρατισμός: θετικά στοιχεία
- ❑ Διακρίνουμε δύο βασικούς εκπροσώπους της λεγόμενης φιλελεύθερης / πλουραλιστικής προσέγγισης, τους:

➔ **Έντουαρντ Σιλς** “η μαζική κοινωνία και η κουλτούρα της” (1960)

διακρίνει επίπεδα κουλτούρας τα οποία αλληλοδιαπλέκονται και γίνονται διαφορετικές χρήσεις τους από τα διαφορετικά κοινωνικά στρώματα

➔ **Χέρμπερτ Γκανς** (Herbert Gans). Προτείνει την αντικατάσταση του όρου μαζική κουλτούρα από τον όρο δημοφιλής κουλτούρα – **popular culture**

κουλτούρες γούστου/ υποκουλτούρες στις οποίες αναγνωρίζεται ισοτιμία

Έντουαρντ Σίλς (1910-1995) “η μαζική κοινωνία και η κουλτούρα της” (1960), 1



- **Ανώτερη ή εκλεπτυσμένη κουλτούρα:** ασχολείται με τα θεμελιακά ανθρώπινα προβλήματα, είναι πλούσια σε παράδοση και έχει να παρουσιάσει έργα διαχρονικής αξίας.
- **Μέτρια κουλτούρα:** ασχολείται με τα ίδια περίπου είδη της ανώτερης κουλτούρας, αλλά με απλοϊκότητα και λιγότερη προσέγγιση. Διαθέτει τις δικές της παραδόσεις αλλά τα προϊόντα της είναι βραχύβια.
- **Βάναυση κουλτούρα:** περιλαμβάνει είδη γνωστά από τα άλλα δύο επίπεδα αλλά και παιχνίδια και θεάματα. Το συμβολικό περιεχόμενο και η επεξεργασία τους είναι στοιχειώδη, γιατί απουσιάζει το βάθος, η λεπτότητα και η πρωτοτυπία, ενώ κυριαρχεί η έμφαση στη παράδοση και τη στερεότυπη μορφή.

Έντουαρντ Σιλς “η μαζική κοινωνία και η κουλτούρα της” (1960), 2

- Κάθε επίπεδο (κουλτούρας) διαθέτει το δικό του κοινό**
- Κύριοι καταναλωτές της ανώτερης κουλτούρας είναι αυτοί που ασχολούνται με τα πνευματικά επαγγέλματα**
- Η μεσαία τάξη καταναλώνει κυρίως μέτρια και βάνανση κουλτούρα, αλλά και κάποια ποσότητα ανώτερης διότι εκτίθεται στα Μ.Μ.Ε.**
- Η εργατική και αγροτική τάξη καταναλώνει λίγο από τη μέτρια και κυρίως βάνανση κουλτούρα**

Έντουαρντ Σιλς “η μαζική κοινωνία και η κουλτούρα της” (1960), 3

- ❑ Ο Έντουαρντ Σιλς φαίνεται να πρεσβεύει ότι η ανώτερη κουλτούρα έχει συρρικνωθεί, ενώ έχει διογκωθεί η κατανάλωση της μέτριας και βάνανυσης καθώς η διάδοσή τους ευνοήθηκε ιδιαίτερα από την εμφάνιση των Μ.Μ.Ε.
- ❑ Δεν θεωρεί όμως ότι αυτό αποτελεί πολιτισμική παρακμή όπως υποστηρίζουν οι επικριτές της μαζικής κουλτούρας:
 - α) η δημιουργική έκφραση των διανοούμενων δεν περιορίστηκε λόγω της διόγκωσης της μέτριας κουλτούρας αλλά έχει βρει νέους χώρους ανάπτυξης όπως η τηλεόραση, κινηματογράφος, όπου βρίσκονται ενίοτε έργα ανώτερης ποιότητας,
 - β) οι προοπτικές της ανώτερης κουλτούρας είναι ευνοϊκές αφού η διανομή και η εκλαΐκευση τους από τα ΜΜΕ έχουν επιτρέψει την ευρύτερη διάδοσή τους.

«Η καινούργια κοινωνία είναι μια μαζική κοινωνία», γράφει ο Έντουαρντ Σιλς (Edward Shils), «υπό την έννοια, ακριβώς, ότι η μάζα του πληθυσμού έχει μετατραπεί σε κοινωνία». Για πρώτη φορά οι απλοί άνθρωποι «ξεφεύγουν από έναν πανάρχαιο, άξεστο και ανιαρό τρόπο ζωής» και έχουν πλέον τη «δυνατότητα να καταστούν πλήρως μέλη της κοινωνίας τους, τη δυνατότητα να ζήσουν μια ανθρώπινη ζωή όπου θα μπορούν να εκφράζουν τις πολιτιστικές τους προτιμήσεις»

Χέρμπερτ Γκανς (Herbert Gans), 1

- ❑ *Popular Culture and High Culture* (1974).
- ❑ Αντικατάσταση του υποτιμητικού όρου «μαζική κουλτούρα» μ' αυτόν της «δημοφιλούς κουλτούρας» -**popular culture** .
- ❑ **Θετικός ρόλος της δημοφιλούς κουλτούρας στην ανάπτυξη της ατομικότητας και της ταυτότητας των καταναλωτών.**
- ❑ **Κουλτούρες Γούστου: Υψηλή, Υψηλή – Μεσαία, Χαμηλή – Μεσαία, Χαμηλή, Δημώδης Χαμηλή,** μ' όλες πλην της πρώτης να αποτελούν διαφορετικές παραλλαγές της δημοφιλούς κουλτούρας.
- ❑ **Κάθε μια απ' αυτές έχει το δικό της κοινό, το οποίο την επιλέγει επειδή ικανοποιούνται οι ανάγκες του για αισθητική απόλαυση, ψυχαγωγία και ενημέρωση.**
- ❑ **Αισθητικός ή πολιτισμικός πλουραλισμός ισοτιμία όλων αυτών των κουλτούρων γούστου.**

Χέρμπερτ Γκανς (Herbert Gans)

2

- ❑ Οι διάφορες κατηγορίες του κοινού όχι μόνο «αντιδρούν» στα μίντια «με διαφορετικούς τρόπους», αλλά επιπλέον «βοηθούν στη δημιουργία» του περιεχομένου αυτών των μίντια «μέσω, καταρχάς, της ανάδρασής [feedback] τους».
- ❑ Ο Γκανς δεν υπερβάλλει μόνο σε ό,τι αφορά στην ποικιλία των διαθέσιμων επιλογών, αλλά υποβιβάζει και τη σημασία των ζητημάτων που τίθενται στη συζήτηση για τη μαζική κουλτούρα, περιστέλλοντάς τα σε απλά ζητήματα γούστου. *(κριτική του Κρίστοφερ Λας στο Για μια νέα ερμηνεία της μαζικής κουλτούρας*)*
- ❑ Πιστεύει ότι οι κριτικοί της μαζικής κουλτούρας θέλουν να επιβάλουν τη δική τους υψηλή αισθητική στα λιγότερο μορφωμένα και εύπορα μέλη της κοινωνίας, τα οποία έχουν δικαίωμα στις δικές τους, χαμηλού επιπέδου προτιμήσεις και σε μια κουλτούρα που «θα σχετίζεται με τις δικές τους εμπειρίες». *(κριτική του Κρίστοφερ Λας στο Για μια νέα ερμηνεία της μαζικής κουλτούρας*)*

Γενικότερα: οι πλουραλιστικές (φιλελεύθερες) θεωρήσεις που εμφανίστηκαν μεταπολεμικά :



- ❑ Βλέπουν θετικά και αισιόδοξα την εκβιομηχάνιση, την αστικοποίηση, τη γιγάντωση της μεσαίας αστικής τάξης, τον πολιτικό εκδημοκρατισμό και άρα τη μαζική ή δημοφιλή κουλτούρα και τα ΜΜΕ.
- ❑ Βασίζονται σε ένα μοντέλο συναίνεσης, κοινωνικής συμφωνίας, όπου ο ρόλος των ΜΜΕ είναι να ελέγχουν τις υπόλοιπες εξουσίες ώστε να επιλύονται συλλογικά οι συγκρούσεις.
- ❑ Θεωρείται ότι τα ΜΜΕ αντανακλούν ή στην αντίθετη λογική διαστρεβλώνουν την πραγματικότητα. Η πραγματικότητα δηλαδή εκλαμβάνεται ως αντικειμενική, που υπάρχει πριν και ανεξάρτητα από τη σημασιολόγηση των γεγονότων.

Το φιλελεύθερο- πλουραλιστικό μοντέλο επίσης:

- ❑ Το φιλελεύθερο- πλουραλιστικό μοντέλο επηρεάζει την ανάλυση των μέσων περίπου ως τη δεκαετία του '70, οπότε επικρατούν κριτικές ριζοσπαστικές προσεγγίσεις.
- ❑ Ασκεί όμως επίδραση στη σύγχρονη θεώρηση των μέσων και επικοινωνίας. Ιδιαίτερα οι νέες τεχνολογίες και οι αυξανόμενες δυνατότητες παραγωγής και προσέγγισης της πληροφορίας, ευνοούν τις ιδέες περί πλουραλισμού και πολυφωνίας.
- ❑ Σύμφωνα με την πιο σύγχρονη εκδοχή του, υπάρχουν ομάδες συμφερόντων που ανταγωνίζονται ελεύθερα για την παροχή πληροφορίας, σε ένα θεσμικό πλαίσιο φιλελεύθερης δημοκρατίας.

**ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΑΖΙΚΗΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ**

**ΠΙΘ
ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ**

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

**[ΑΠΟ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 50
ΚΑΙ ΜΕΤΑ]**

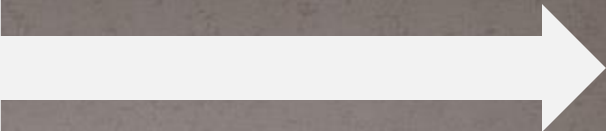
**Β. Κριτικές / ριζοσπαστικές
προσεγγίσεις**



- ❑ Αποκτούν κυρίαρχη θέση στη θεωρία και την ανάλυση από τη δεκαετία του 70 και μετά, έχοντας δεχτεί ιδιαίτερα τις επιδράσεις του γάλλου θεωρητικού και φιλόσοφου Roland Barthes (βλ. παρακάτω), και της σημειωτικής θεωρίας των επικοινωνιακών μέσων κατά τη δεκαετία του 60.
- ❑ Αναπτύσσονται στον αντίποδα του μοντέλου της συναίνεσης, δηλαδή στέκονται κριτικά και διερευνούν το πώς παράγεται η συναίνεση στην κυρίαρχη τάξη πραγμάτων.
- ❑ Η κοινωνία θεωρείται ότι εμπεριέχει την ανισότητα και άρα τη σύγκρουση.
- ❑ Δίνεται έμφαση στην δύναμη (των ΜΜΕ) κατασκευής νοήματος και κατηγοριών μέσα από τις οποίες οι άνθρωποι συλλαμβάνουν την πραγματικότητα .
- ❑ Επηρεάζονται από τη θεωρία του Gramsci για την ιδεολογία και την ηγεμονία, ως κυρίαρχων μορφών αντίληψης της πραγματικότητας σε ένα δεδομένο κοινωνικό σχηματισμό.

σημειολογία ή σημειωτική

1 → σημεία



- Σημεία: αναπαριστούν
- Είναι φορείς μηνυμάτων
- Μονάδες σημασίας
- Σημασιodότηση/ νόημα/ ερμηνεία
- Υποδηλώνει ένα σύστημα νοήματος
- Σκέψη – επικοινωνία
- Προσέγγιση πολιτισμικού κειμένου

σημειολογία ή σημειωτική

2→



- ❑ Αποκαλύπτει τη δομή των συστημάτων των σημείων,
- ❑ συμβάλλει στην πληρέστερη κατανόηση της ανθρώπινης επικοινωνίας και συμπεριφοράς,
- ❑ επιτρέπει την καταγραφή των ιδεολογικών αξιών μιας κοινωνίας.

σημειολογία ή σημειωτική

3→

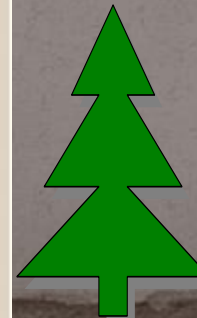
Κυριαρχεί η σωσσυριανή παράδοση που ορίζει κάθε σημείο ως «ολότητα που προκύπτει από τη σύνδεση ενός σημαίνοντος και ενός σημαινόμενου»
- όπου το σημαίνον αντιστοιχεί στην ακουστική εικόνα και το σημαινόμενο στην έννοια.

σημαίνον ↔ σημαινόμενο

Φερντινάν ντε
Σωσσύρ (Ferdinand de
Saussure) 1857-1913



ΔΕΝΤΡΟ



σημειολογία ή σημειωτική

4→

σημαίνον

η υλική (ή φυσική) μορφή του σημείου, δηλαδή κάτι που μπορούμε να δούμε, να ακούσουμε, να αγγίξουμε, να μυρίσουμε ή να γευτούμε

σημαινόμενο

αποτελεί νοητική κατασκευή, δεν πρόκειται δηλαδή για υλικό αντικείμενο.

ΣΥΜΒΟΛΟ



- ❑ Κάτι παραπάνω από ένα σημείο
- ❑ Σύνθετο νόημα
- ❑ Ποικίλει πολιτισμικά
- ❑ Ο πολιτισμός είναι επικοινωνία → διαδικασία επίθεσης νοήματος (σημασιοδότηση) → συμβολική διαδικασία.
- ❑ Σε ό, τι αφορά στα επικοινωνιακά μέσα ένα σημείο/σύμβολο κατανοείται εντός συγκεκριμένων επικοινωνιακών κωδίκων (δες και πολιτισμικά κείμενα)

Σύμβολα (παραδείγματα για ανάλυση)



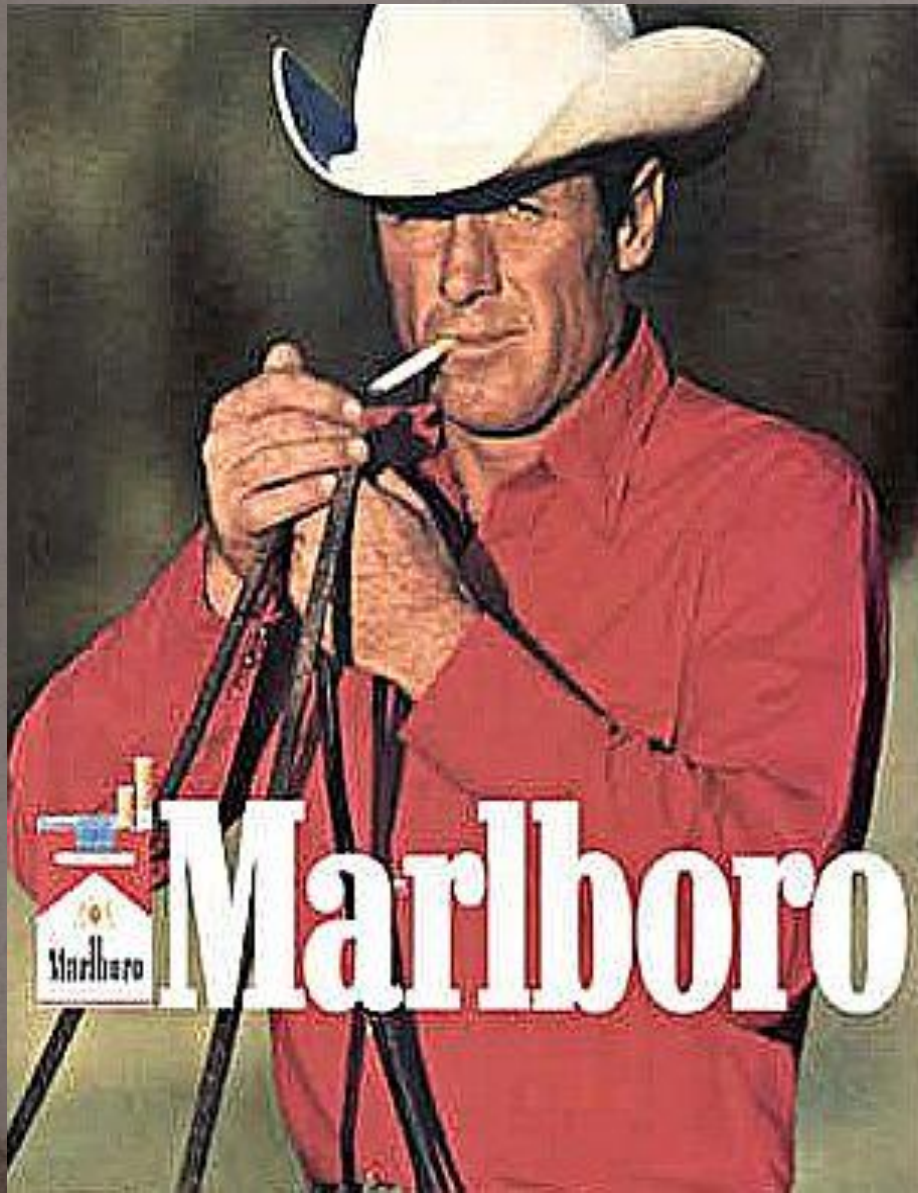
Ίμια 1996 , οι σημαίες “μιλούν”



Μουσειακά αντικείμενα : Γιατί εκατομμύρια επισκέπτες το χρόνο στέκονται με θαυμασμό απέναντι σε έναν πίνακα, όπως αυτός της Μόνα Λίζα στο μουσείο του Λούβρου;



Σημειολογική- ερμηνευτική ανάλυση διαφημίσεων



Μια πιο παλιά διαφήμιση ...δεκ. '60



Καμμέρα Ζωή!
με σοκολάτα Γάλακτος ION

ΣΟΚΟΛΑΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ 100%

ION

ΘΡΕΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΡΟΦΗ

Πάντα σε κάθε μαθητική σάκκα
Μιό σοκολάτα γάλακτος ION

ΔΙΝΕΙ ΧΑΡΑ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ!



μια εικόνα: Ο μικρός Aylan, η πραγματική εικόνα και το γκράφιτι στη
Φραγκφούρτη



Ειρήνη-Αναρχία



Μια από τις πιο εμβληματικές φωτογραφίες της σύγχρονης ιστορίας



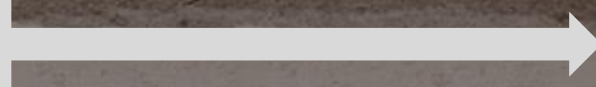
Ανάμεσα στα παιδιά του Βιετνάμ που τρέχουν να ξεφύγουν από τις βόμβες ναπάλμ και στους αδιάφορους αμερικανούς στρατιώτες, η μικρή Phan Thi Kim Phuc γυμνή και με εκτεταμένα εγκαύματα στην πλάτη και στα χέρια, μας πετάει καταπρόσωπο τη φρίκη του πολέμου.

Σε αυτή, την πιο διάσημη φωτογραφία από τον βρώμικο πόλεμο του Βιετνάμ ο φωτογράφος Nick Ut έκανε πολλά περισσότερα από μια απλή καταγραφή του γεγονότος.

Αυτό αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι παρόλο ότι η σκηνή καταγράφηκε και για την τηλεόραση, η φωτογραφία ευαίσθητοποίησε περισσότερο το δυτικό κοινό για το τι γίνεται στο Βιετνάμ και δυνάμωσε τις φωνές για το σταμάτημα του πολέμου.

Η Μαλάλα Γιουσαφζάι είναι μαθήτρια από το Πακιστάν που αγωνίζεται για το δικαίωμα των κοριτσιών στην εκπαίδευση στη χώρα της, όπου τα δικαιώματα των γυναικών είναι εξαιρετικά περιορισμένα. Το 2014 τελικά της απονεμήθηκε το Νόμπελ Ειρήνης για τον αγώνα της)





Αρκάς

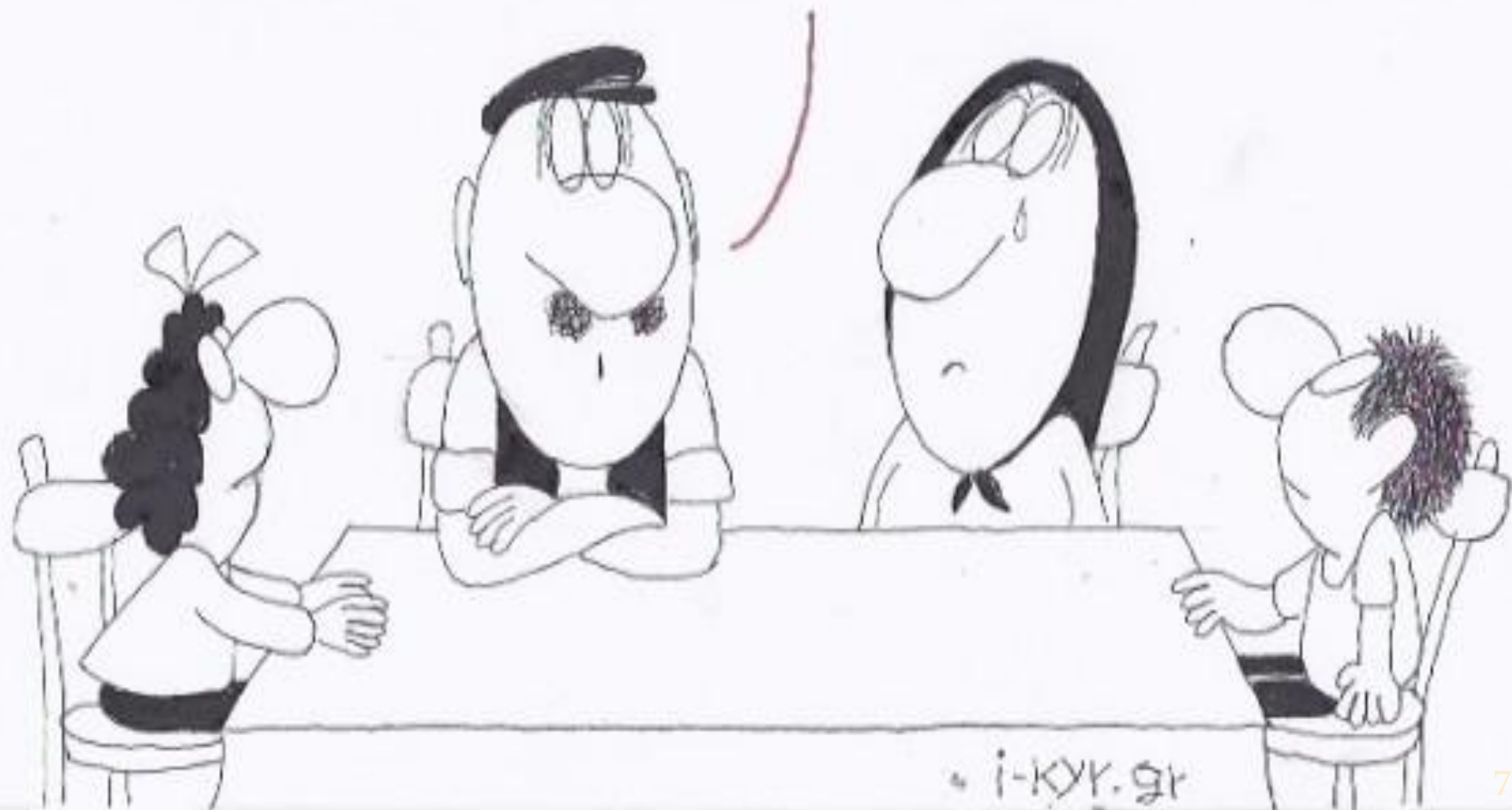
ΕΧΩ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ.
ΕΙΝΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΠΑΤΑΝΕ
ΓΕΡΑ ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ.



Σ' ΑΥΤΗ ΤΗ ΧΩΡΑ ΕΧΕΙ ΓΙΝΕΙ ΠΟΛΥ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ
ΑΛΛΟΥΣ... ΟΠΟΙΟΙ ΚΙ ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟ



ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΜΟΥ ΠΑΙΔΙΑ! ΣΗΜΕΡΑ ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ ΝΑ ΦΑΜΕ ΤΙΠΟΤΑ!
ΑΡΧΙΖΕΙ Η «ΛΕΥΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ»! ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗ
ΤΩΝ ΕΛΛ. ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ, ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ...



Γελοιογραφία του Κώστα Μητρόπουλου στην Εφημερίδα
ΤΑ ΝΕΑ – Σάββατο 14 Απριλίου 2012.



Το να κλέψω το κράτος
είναι παράνομο
το να με κλέβει το κράτος
είναι νομοσχέδιο...

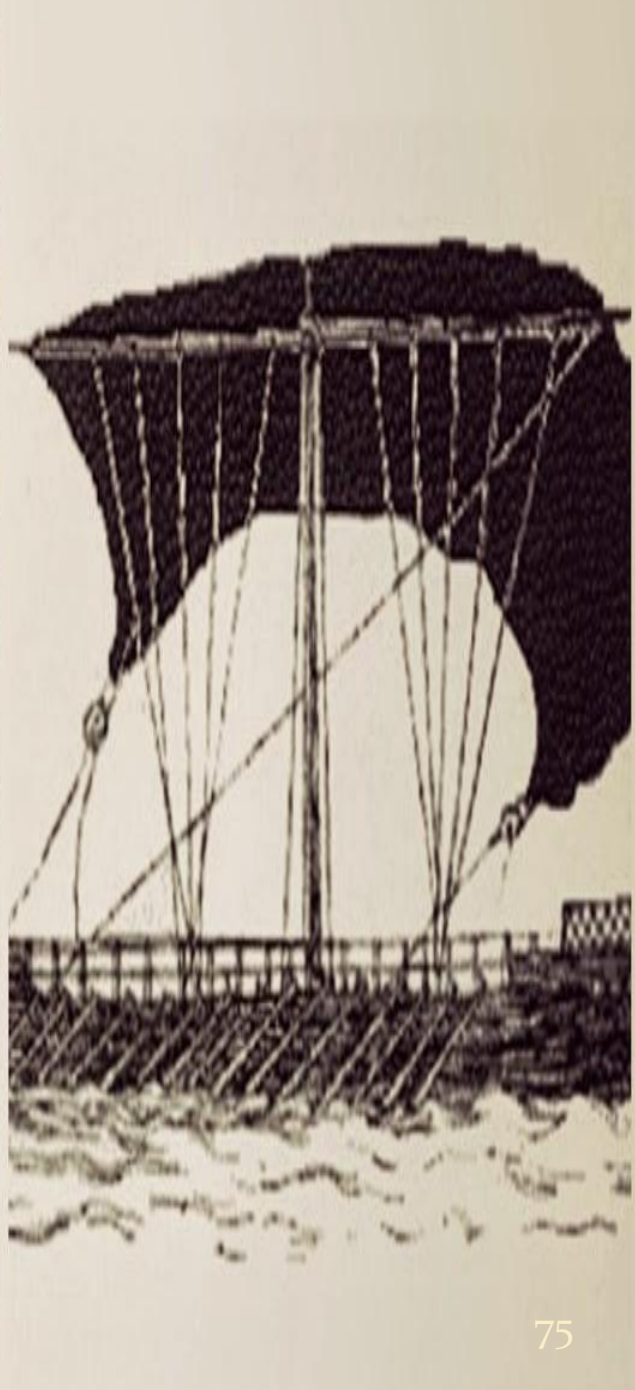
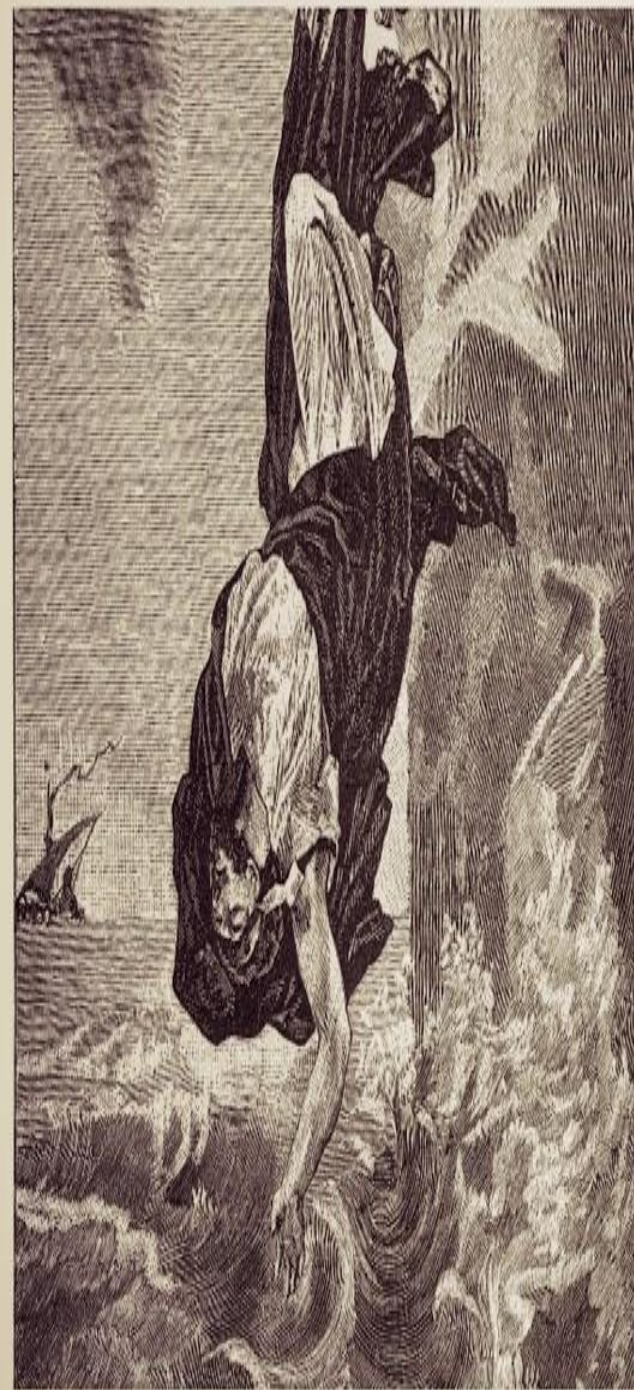


Par Mani

Ο συμβολισμός των χρωμάτων

- Π.χ. Το μαύρο σύμβολο πένθους
- Ο μύθος: Ο Αιγέας, πατέρας του Θησέα, βλέποντας μαύρα πανιά, πέφτει και πνίγεται στο Αιγαίο





- Σημαντική η επίδραση του γάλου διανοούμενου και θεωρητικού της πολιτισμικής ανάλυσης κατά τη δεκαετία του 50, Ρολάν Μπαρτ (Roland Barthes).
- Ο Μπαρτ επικέντρωσε την προσοχή του στην ιδεολογική λειτουργία της μαζικής κουλτούρας και πιο συγκεκριμένα στην αποκάλυψη των υπόρρητων, κρυφών μηνυμάτων της.
- Στο έργο του Μυθολογίες (Mythologies 1957, ελλ.εκδ. 1982) αξιοποιεί τις αρχές της σημειολογίας. Προσπαθεί να αποκρυπτογραφήσει τα λανθάνοντα μηνύματα της κυρίαρχης ιδεολογίας σε μια σειρά προϊόντων της μαζικής κουλτούρας.

Ρολάν Μπαρτ (1915-1980)

Γάλλος θεωρητικός και κριτικός της λογοτεχνίας, φιλόσοφος, γλωσσολόγος και σημειολόγος.

- Κατά τον Barthes, η σημασιοδότηση διακρίνεται σε δύο επίπεδα:
- στο πρώτο επίπεδο καταδήλωση (πιο κοντά στην κυριολεξία, π.χ. όπως στην απλή περιγραφή ενός αντικειμένου)
- σε δεύτερο επίπεδο αναφέρονται η συμπαραδήλωση (πιο κοντά στη μεταφορά, πιο σύνθετο το νόημα)

Σύμβολο της Γαλλίας: Ο πύργος του Άιφελ



Ο μύθος (Μπαρτ): ένα ανώτερο
επίπεδο ανάλυσης

Το εξώφυλλο του γαλλικού
περιοδικού
Paris-Match με την εικόνα του
νεαρού
μαύρου στρατιώτη να χαιρετά
με το
βλέμμα στραμμένο στη γαλλική
σημαία



Ρολάν Μπαρτ, Μυθολογίες- Μάθημα,
εκδόσεις Κέδρος, 1973

«Βρίσκομαι στο κουρείο. μου δίνουν ένα περιοδικό, το Paris-Match. Στο εξώφυλλο, ένας νεαρός μαύρος, με γαλλική στολή, χαιρετάει στρατιωτικά, με το βλέμμα ψηλά, στραμμένο χωρίς άλλο σε μια πτυχή της γαλλικής σημαίας. Αυτό είναι το νόημα της εικόνας. Αλλά, έστω και αν είμαι αφελής, βλέπω πολύ καλά τι μου σημειοδοτεί: ότι η Γαλλία είναι μια μεγάλη αυτοκρατορία, που όλα τα παιδιά της, ανεξάρτητα από την καταγωγή τους, την υπηρετούν πιστά, και πως δεν υπάρχει πιο αποστομωτική απάντηση για όσους κατηγορούν τη Γαλλία για δήθεν αποικιοκρατία, από το ζήλο με τον οποίο ο μαύρος αυτός υπηρετεί τους δήθεν καταπιεστές του. Έχουμε λοιπόν εδώ, και πάλι, ένα αυξημένο σημειολογικό σύστημα: υπάρχει ένα σημαίνον, που έχει κιόλας διαμορφωθεί από ένα προηγούμενο σύστημα (έναν μαύρο στρατιώτη χαιρετάει όπως οι Γάλλοι). Υπάρχει ακόμα ένα σημαινόμενο (ένα εκούσιο μίγμα «γαλλοσύνης» και «στρατιωτικότητας»).

ΜΥΘΟΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ



«Η Γαλλία ολόκληρη περιλούζεται απ' αυτή την ανώνυμη ιδεολογία: ο Τύπος μας, ο κινηματογράφος μας, το θέατρο μας, η λογοτεχνία πλατιάς κατανάλωσης, οι τελετές, η Δικαιοσύνη, η διπλωματία, οι κουβέντες μας, ο καιρός, το έγκλημα που δικάζουμε, ο γάμος που μας συγκινεί, η μαγειρική που ονειρευόμαστε, τα ρούχα που φοράμε, όλα στην καθημερινή μας ζωή εξαρτιούνται από την ιδέα που η αστική τάξη σχηματίζει και που μας κάνει να σχηματίζουμε για τις σχέσεις του ανθρώπου με τον κόσμο»

Marilyn Monroe: Ο μύθος του Χόλυγουντ



- ❑ Ο μύθος μετατρέπει το πολιτιστικό σε φυσικό.
- ❑ Οι μύθοι δίνουν μορφή στην κυρίαρχη ιδεολογία.
- ❑ Περιγράφουν πολιτιστικές και κοινωνικές αξίες και στάσεις με τέτοιο τρόπο, ώστε να τις μετατρέπουν σε γεγονότα, «φυσικά», «λογικά» και τελικά αποδεκτά.

**ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΑΖΙΚΗΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ
[ΑΠΟ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 80
ΚΑΙ ΜΕΤΑ]
Γ. Θεωρίες πρόσληψης-
Πολιτισμικές Σπουδές**

Από τις πολιτισμικές διαδικασίες στα πολιτισμικά κείμενα-

Οι επιδράσεις της σημειωτικής θεώρησης, ιδιαίτερα των αναλύσεων του Μπαρτ :

- Στροφή προς το κείμενο και τον ερμηνευτή του
- Απόλαυση κειμένου
- Ανάγνωση
- Ανοιχτά-κλειστά κείμενα [Ο Umberto Eco (1981) περιγράφει ως 'κλειστά' εκείνα τα κείμενα που έχουν μια ισχυρή τάση να ενθαρρύνουν μια συγκεκριμένη ερμηνεία – σε αντίθεση με πιο ανοικτά κείμενα.]

ΚΕΙΜΕΝΟ/ (CULTURAL) TEXT



- ❑ Κείμενο είναι μια συλλογή σημείων (όπως λέξεις, εικόνες, ήχοι) δημιουργημένες σύμφωνα με τις συμβάσεις που συνδέονται με κώδικες επικοινωνίας και συγκεκριμένα
- ❑ με ένα genre (είδος) και
- ❑ με ένα ειδικό μέσο επικοινωνίας (π.χ. τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδα)
- ❑ Π.χ. μια τηλεοπτική διαφήμιση, μια αστυνομική ταινία, ένα αισθηματικό μυθιστόρημα είναι πολιτισμικά κείμενα

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝ/ΜΠΟΥ
ΤΟΥ ΜΠΕΡΜΙΝΓΧΑΜ (CENTRE FOR CONTEMPORARY CULTURAL
STUDIES)-
STUART HALL



- Το νόημα
- Represent- Αναπαριστώ/ απεικονίζω
- Εικόνα
- Το νόημα ως ερμηνεία συμβόλων/ σημείων
- Κωδικοποιημένη ιδεολογία
- Αποκωδικοποίηση: έμφαση στην κειμενική ανάλυση
- Α. Κυρίαρχη-ηγεμονική ανάγνωση
- Β. Διαπραγματεύσιμη ανάγνωση
- Γ. Αντιτιθέμενη ανάγνωση

Το μοντέλο του Stuart Hall

- Ο Stuart Hall τόνισε το ρόλο της κοινωνικής θέσης στην ερμηνεία των κειμένων μαζικών μέσων από διαφορετικές κοινωνικές ομάδες και πρότεινε τρεις υποθετικούς ερμηνευτικούς κώδικες ή θέσεις για τον αναγνώστη ενός κειμένου:
- *κυρίαρχη (ή 'ηγεμονική') ανάγνωση*: ο αναγνώστης διαθέτει πλήρως τον κώδικα του κειμένου, αποδέχεται και αναπαράγει την *προτιμητέα ανάγνωση* (μιαν ανάγνωση που μπορεί να μην έχει υπάρξει το αποτέλεσμα κάποιας ενσυνείδητης πρόθεσης εκ μέρους του (ή των) συγγραφέως(ν)) – σε τέτοια περίπτωση ο κώδικας μοιάζει 'φυσικός' και 'διάφανος'.
- *διαπραγματεύσιμη ανάγνωση*: ο αναγνώστης κατέχει μερικά τον κώδικα του κειμένου και αποδέχεται γενικά την προτιμητέα ανάγνωση, αλλά μερικές φορές ανθίσταται και τη μεταβάλλει με τρόπο που αντανάκλα τη δική του θέση, εμπειρία και ενδιαφέροντα (τοπικές και προσωπικές συνθήκες μπορεί να θεωρηθούν ως εξαιρέσεις στο γενικό κανόνα) – αυτή η θέση εμπεριέχει αντιφάσεις.
- *αντιπολιτευτική ('αντι-ηγεμονική') ανάγνωση*: ο αναγνώστης, που η κοινωνική του θέση τον τοποθετεί σε άμεσα αντίθετη σχέση προς τον κυρίαρχο κώδικα, αντιλαμβάνεται την προτιμητέα ανάγνωση, αλλά δεν αποδέχεται τον κώδικα του κειμένου και απορρίπτει την ανάγνωση αυτή, προσκομίζοντας ένα εναλλακτικό πλαίσιο αναφοράς (ριζοσπαστικό, φεμινιστικό, κ.λπ.) (π.χ. όταν βλέπει μια τηλεοπτική εκπομπή, που παράγεται υπέρ ενός πολιτικού κόμματος που κατά κανόνα καταψηφίζει).

Από: <https://www.ellopos.gr/semiotics/semind.asp>

ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ



- Από τη δεκαετία του '80 όλες οι παραπάνω θεωρητικές προσεγγίσεις απολήγουν στην ανάπτυξη και έμφαση στο πεδίο της

πρόσληψης

ερμηνείας,

αποκωδικοποίησης

των πολιτισμικών κειμένων

Ο Τόμσον για την πρόσληψη (Thomson, J., B., Νεωτερικότητα και μέσα επικοινωνίας, Αθήνα: Παπαζήσης)

- ❑ Η πρόσληψη είναι μια καθημερινή δραστηριότητα
- ❑ Είναι καταστασιακή (δλδ, δεν είναι σταθερή, εξαρτάται κάθε φορά από πλαίσια και συνθήκες).
- ❑ Είναι ερμηνευτική διαδικασία και ως τέτοια είναι μέσο κατανόησης της πραγματικότητας, αυτό-διαμόρφωσης και αυτοαντίληψης.
- ❑ Χρησιμοποιείται η ερμηνεία των συμβόλων ως όχημα αναστοχασμού.

(με απλά λόγια, όταν κατανοώ και ερμηνεύω ένα κινηματογραφικό έργο, μια τηλεοπτική σειρά, ένα βιβλίο κλπ. παράλληλα, ασυνείδητα, κατανοώ και διαμορφώνω τον κοινωνικό μου κόσμο και τη θέση μου σε αυτόν)

Μόρλεϋ (Morley, D.), Κέντρο Σύγχρονων
Πολιτισμικών Σπουδών, έρευνα για την τηλεοπτική
πρόσληψη

- ❑ Έρευνα (εθνογραφική μεθοδολογία) για την απογευματινή εκπομπή επικαιρότητας του BBC-1, Nationwide.
- ❑ Πολιτισμικός χάρτης κοινού που να καταδεικνύει τα διαφορετικά πολιτισμικά ρεπερτόρια των υποομάδων στο κοινό.
- ❑ Διαφοροποιημένες κατηγορίες κοινού ανάλογα με φύλο, επάγγελμα, μόρφωση, ηλικία κ.λπ.
- ❑ Στρατηγικές αποκωδικοποίησης από τη μεριά του κοινού.

- ❑ Το έργο του Μόρλεϋ αποτελεί το σημαντικότερο σημείο αναφοράς των «Σπουδών της Πρόσληψης»
- ❑ Σύμφωνα με τον Morley, το νόημα κατασκευάζεται μέσω της συνάρθρωσης των κειμένων με τις κοινωνικές και κειμενικές (discourse) θέσεις των τηλεθεατών.
- ❑ Η εκπομπή (πολιτισμικό κείμενο) έρχεται να προτείνει κυρίαρχες αναγνώσεις και άρα να συνομιλήσει με το κοινό που είναι ενεργό και δημιουργικό. Το κοινό υιοθετεί στρατηγικές αποκωδικοποίησης με βάση την κοινωνική θέση στην οποία εντάσσεται και τα διαθέσιμα πολιτισμικά του ρεπερτόρια

Διάφορες έρευνες με αφετηρία τις θεωρίες της πρόσληψης: παραδείγματα, 1

- ❖ Radway (1987): εθνογραφική μελέτη σε ομάδα αναγνώστριών λαϊκών ρομαντικών ιστοριών σε μια πόλη των ΗΠΑ.
- Βασικό κίνητρο για την ανάγνωση τέτοιων μυθιστορημάτων είναι η φυγή από την ένταση και τις απαιτήσεις της καθημερινής ζωής.
- Διαμορφώνουν ένα δικό τους πολιτισμικό χώρο, μια αίσθηση γυναικείας ταυτότητας.

Διάφορες έρευνες με αφετηρία τις θεωρίες της πρόσληψης: παραδείγματα, 2

- ❖ Brown (1987): μεσημεριανή τηλεοπτική σειρά (Days of our lives).
- Εστίασε σε κουτσομπολιό και συζητήσεις.
- Υποστηρίζει τη δύναμη της απόλαυσης και της προφορικής κουλτούρας της διακωμώδησης, της ειρωνείας.

Διάφορες έρευνες με αφετηρία τις θεωρίες της πρόσληψης: παραδείγματα, 3

❖ Ien Ang (1985): To Dallas.

- Τι είναι αυτό που κάνει την παρακολούθηση της σειράς μια απολαυστική εμπειρία.
- Εστιάζει στην διαδικασία ταύτισης, συμπάθεια, προβολή του εαυτού στο πρόσωπο του ήρωα.
- Επίσης, εστιάζει στην υποτίμηση αυτού του τηλεοπτικού είδους (σαπουνόπερα) και στα αισθήματα ενοχής και έντασης που αναπτύσσουν οι τηλεθέατριες.

Διάφορες έρευνες με αφετηρία τις θεωρίες της πρόσληψης: παραδείγματα,4

- ❖ Cho και Cho, 1990: μελέτη με θέμα της τις κορεατικές σαπουνόπερες που παρακολουθούν σε βίντεο Κορεάτισσες μετανάστριες.
- Βιώνουν έντονα τα νοήματα και τα μηνύματα τα οποία τα εκλαμβάνουν ως ανατρεπτικά.
- Αναζητούν εικόνες χειραφέτησης και απελευθέρωσης από τις καταπιεστικές πατριαρχικές δομές της κορεατικής οικογένειας.

Διάφορες έρευνες με αφετηρία τις θεωρίες της πρόσληψης: παραδείγματα,⁵ (πολιτισμικός λαϊκισμός)

- Ορισμένοι θεωρητικοί (**John Fiske** – Paul Willis), επεκτείνοντας στο άλλο άκρο αυτήν την προσέγγιση, αποδίδουν μια σχετικά αυτοδύναμη υπόσταση στο κοινό, μια απεριόριστη δημιουργικότητα.
- Έτσι, μεταβιβάζουν την εστίαση της ανάλυσης από την δυνατότητα χειραγώγησης των πολιτισμικών βιομηχανιών, στους αμέτρητους τρόπους με τους οποίους το κοινό, εντάσσει στις δικές του εμπειρίες, στους δικούς του κόσμους, τα διάφορα πολιτισμικά προϊόντα (μια προσέγγιση βαθιά αισιόδοξη)

Διάφορες έρευνες με αφετηρία τις θεωρίες της πρόσληψης: παραδείγματα,6

Οι κοινωνικά υποδεέστεροι:

- Σύμφωνα με τον Τζον Φισκ, άστεγοι ιθαγενείς Αμερικάνοι σε έναν καταυλισμό στο Μάντισον παρακολουθούν και βιώνουν με ένταση τα παλιά γουέστερν.
- Η απόλαυσή τους κορυφώνεται τη στιγμή που θριαμβεύουν οι Ινδιάνοι.
- Ιθαγενείς της Αυστραλίας ερμηνεύουν το Ράμπο ως μέλος του Τρίτου κόσμου που συγκρούεται με τη λευκή τάξη των αξιωματούχων.

Διάφορες έρευνες με αφετηρία τις θεωρίες της πρόσληψης: παραδείγματα,⁷

- Η Ουίλλιαμς (Williams 1988), ασχολείται με μαύρους της εργατικής τάξης στην Ουάσιγκτον.
- Δημιουργικότητα- περιορισμός.
- Πυκνότητα πολιτισμικής εμπειρίας: η τηλεόραση πάντα ανοιχτή, τα μικροσκοπικά διαμερίσματα γεμάτα από αντικείμενα αναμνηστικά, ο μικρόκοσμος της καθημερινότητας γεμάτος από συναντήσεις, κουβέντες, μια ρουτίνα που επιχειρεί να διαχειριστεί τη φτώχεια υλική, πολιτισμική, κοινωνική.

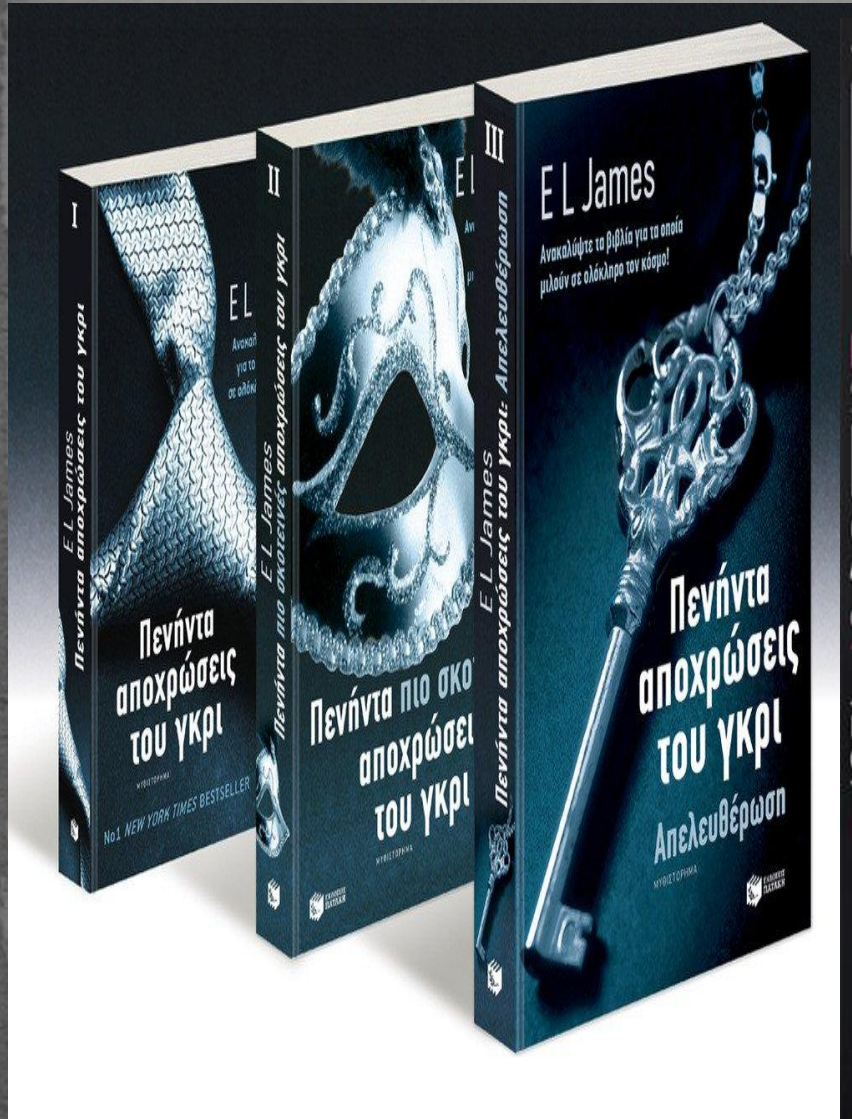
Πολιτισμικός λαϊκισμός

- Πολλές από τις παραπάνω θεωρήσεις, ιδιαίτερα του Τζον Φισκ, έχουν δεχτεί κριτική:
- Υποστηρίζουν πολιτιστικές μορφές που θεωρούνται ότι ενισχύουν μια καταπιεστική κοινωνία.
- Έχουν καταστεί απολιτικές.
- Δεν εναντιώνονται στον καπιταλισμό.
- Υποβαθμίζει τις περιορισμένες ευκαιρίες στα πολιτισμικά αγαθά που έχουν τα λαϊκά στρώματα.

παράδειγμα 1-reality shows , survivor: πώς μπορεί το κοινό να διαβάσει/ερμηνεύσει/ αποκωδικοποιήσει ένα τέτοιο πολιτιστικό προϊόν;



παράδειγμα 2, : πώς μπορεί το κοινό να διαβάσει/ερμηνεύσει/ αποκωδικοποιήσει ένα τέτοιο πολιτιστικό προϊόν; (Οι Πενήντα Αποχρώσεις του Γκρι- βιβλίο και ταινία)



**ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

 **ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ**

 **ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ**

 **ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ**

αναπαράσταση: γενικά ως πολιτισμική διαδικασία

- Θεμελιώδες τμήμα της παραγωγής και ανταλλαγής νοήματος.
- Αναπαριστώ (represent): Περιγράφω, απεικονίζω, συμβολίζω.
- Είναι η αναπαράσταση ακριβής, αληθινή, αντικειμενική μίμηση της πραγματικότητας;

...κατασκευή και διαμεσολάβηση του κοινωνικού κόσμου

- Δεν υπάρχει δεδομένη, αντικειμενική σταθερή πραγματικότητα, αλλά η αναπαράστασή της είναι συγκροτητική της ίδιας αυτής πραγματικότητας
- Το μήνυμα δεν υπάρχει έξω από την αναπαράστασή του
- Η αναπαράσταση δομεί την ίδια την πραγματικότητα παρέχοντάς μας γνωστικούς χάρτες / κοινούς συμβολικούς κώδικες
- Τα κείμενα των πολιτιστικών βιομηχανιών-M.M.E., διαμεσολαβούν την αντίληψή μας για τον κοινωνικό κόσμο
- τα μηνύματα επίσης μεταφέρουν τόσο τις σχέσεις ιεραρχίας και εξουσίας του περιβάλλοντος στο οποίο αναπτύσσονται, αλλά και των δημιουργών τους

πολιτιστική αναπαράσταση

➤ Με τον όρο πολιτιστική αναπαράσταση, αποδίδουμε κάθε πρακτική που εστιάζεται στην αναπαραγωγή πολιτισμικών δεδομένων ως πολιτιστικών δεδομένων, με σκοπό τη συνακόλουθη προβολή τους προς διάφορες κατηγορίες δεκτών ή χρηστών, που συγκροτούν το κοινό στο οποίο στοχεύει κάθε δράση προβολή

- Βλ. αναλυτικά, Παπαγεωργίου Δημήτρης, «η πολιτιστική αναπαράσταση: προβλήματα και προοπτικές», στο 2006, Πολιτιστική αναπαράσταση, Παπαγεωργίου Δημήτρης, Μυριβήλη Ελένη, Μπουμπάρης Νίκος (επιμ.), ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ,

➤ Κάθε πολιτιστικό προϊόν/ πολιτισμικό κείμενο έχει μια ειδική θέση στην εκάστοτε Πολιτιστική Βιομηχανία που εξαρτάται από:

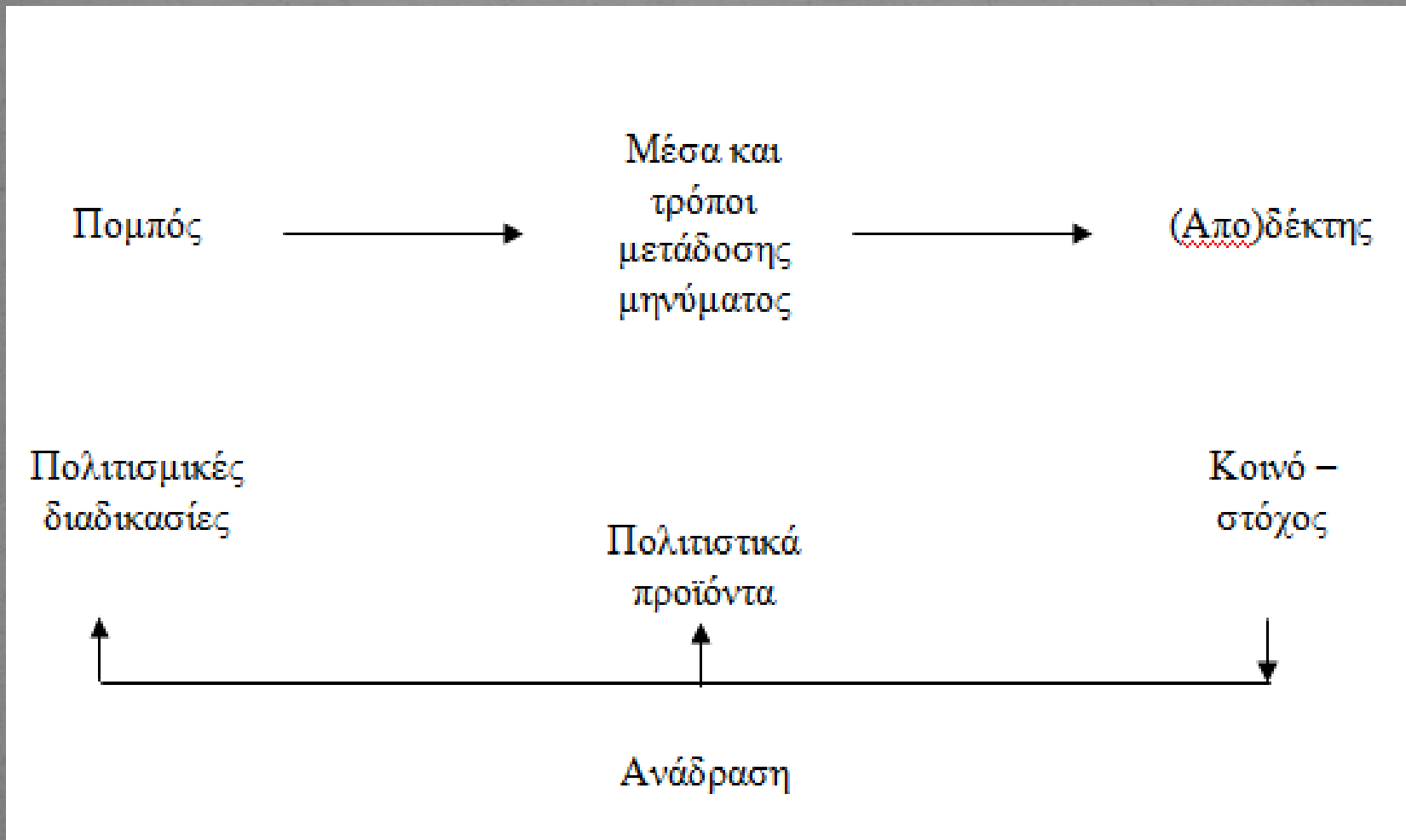
A. Αρχές Αναπαράστασης

(Μορφές-τρόποι-μέσα)

B. τον ευρύτερο ρόλο της Πολιτιστικής βιομηχανίας/
προβολή/ προώθηση+

Γ. τα νέα δεδομένα του Ψηφιακού πολιτισμού-
πολιτισμική σύγκλιση

➤ Και από το ευρύτερο επικοινωνιακό πλαίσιο



Οι σύγχρονες πρακτικές της *πολιτιστικής αναπαράστασης* διαφοροποιούνται αισθητά από τις παλιότερες, ως προς τα εξής χαρακτηριστικά

- βασίζονται σε μια «υπερσυσσώρευση» νέων διαθέσιμων μέσων και τεχνικών
- συνδυάζονται με τη (μαζική πολλές φορές) δημιουργία μιας μεγάλης ακολουθίας πολιτιστικών προϊόντων, τα οποία συνδέονται με ποικίλες οικονομικές και κοινωνικές χρήσεις, δραστηριότητες και ομάδες - στόχους
- διαθέτουν εμβέλεια και ταχύτητα διάδοσης εξαιρετικά μεγάλες, σε τοπικό, αλλά και υπερτοπικό (έως και παγκόσμιο) επίπεδο, σταδιακά ορισμένα ομογενοποιημένα παγκόσμια εκφραστικά πρότυπα (φόρμες)

Στις διάφορες μορφές αναπαράστασης (π.χ. οπτικοακουστικές τέχνες) και στα επιμέρους είδη τους (π.χ. ντοκυμαντέρ, διαφήμιση, ταινία μικρού μήκους) αναπτύσσονται:

- Διάφορες θεματικές
- Χαρακτήρες και δεδομένα /προσώπων/πρωταγωνιστών
- Σκηνικό
- Μέσα/ τεχνικές
- Σενάριο (η αφήγηση που προτείνεται)
- Κοινό (ο τρόπος με τον οποίο διαδρά σε σχέση με το πολιτιστικό προϊόν)
- το κοινό ερμηνεύει και κατανοεί με διάφορους τρόπους, πολιτισμικά προσδιορισμένους
- κείμενο και πρόσληψη (κωδικοποίηση - αποκωδικοποίηση) - είναι αδιάρρηκτα συνδεδεμένα -όπως έχουμε δει

□ ΣΥΓΚΛΙΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ/ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ (βλ. αναλυτικά Βασιλική Παπαγεωργίου, [H](#)

[“Πολιτισμική Σύγκλιση”: Τάσεις Στο Παγκόσμιο Μιντιακό Τοπίο](#)

<http://eclass.teiste.gr/modules/document/file.php/CULT157/%CE%91%CE%A1%CE%A7%CE%95%CE%99%CE%91%20%CE%A5%CE%9B%CE%97%CE%A3/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE%020%CE%A3%CF%8D%CE%B3%CE%BA%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%B7.pdf>)

➤ Τεχνολογίες

➤ Αγορές

➤ Είδη

➤ Κοινά

□ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Π.χ. η Ιαπωνική Βιομηχανία παιχνιδιών Nintendo

- Η "σύγκλιση" (*convergence*), ως περιγραφικός όρος, χρησιμοποιείται γενικά για να αποδώσει ένα, έντονα διαμεσολαβημένο από τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας, διαμορφούμενο τοπίο αλλαγής και πολλαπλών δυνατοτήτων στα μέσα (media), που αφορά τόσο στην παραγωγή/ διακίνηση, όσο και στην κατανάλωση πολιτιστικών προϊόντων.
- Σε μια παγκοσμιοποιημένη πολιτική οικονομία επέκτασης, εξάλλου, δημιουργούνται εταιρικές συμμαχίες-κολοσσοί που αποκτούν ισχύ και πρόσβαση σε μια σειρά μέσων, παλαιών και νέων, διακινώντας με επιθετικό πολιτιστικό μάρκετινγκ τα προϊόντα τους.

πολιτισμική σύγκλιση

- Οι διαστάσεις, όμως, της σύγκλισης που προσδιορίσαμε ως πολιτισμική και μας ενδιαφέρουν εδώ, αφορούν, ειδικότερα, στη ροή (κοινού) πολιτισμικού περιεχομένου:
- τα είδη (genres) και τις μυθοπλασίες, τα σύμβολα, τις θεματικές και τις εικόνες, όλο αυτό το πολιτισμικό υλικό που διαχέεται μέσω των νέων τεχνολογιών και, παράλληλα, αλλάζει, δοκιμάζοντας νέους τρόπους προβολής, αναπαράστασης αλλά και χρήσεων και ερμηνειών.

➤ Ένα παράδειγμα

- Το *Star Wars* (γνωστή και ως *Ο Πόλεμος των Άστρων*) είναι μια σειρά ταινιών επιστημονικής φαντασίας γραμμένη από τον Τζορτζ Λούκας.
- Η πρώτη ομώνυμη ταινία προβλήθηκε στις 25 Μαΐου 1977 και έκτοτε δημιούργησε ένα φαινόμενο ποπ κουλτούρας, το οποίο γέννησε 6 ακόμα ταινίες και μια εκτενή λίστα από βιβλία, κόμικς, βιντεοπαιχνίδια, τηλεοπτικές σειρές, παιχνίδια, φιγούρες και γενικώς έναν ολόκληρο *κόσμο* γύρω από τη ταμπέλα *Star Wars* (*Ο Πόλεμος των Άστρων*).



➤ Η πολιτισμική ροή της σύγκλισης, δεν περιορίζεται αποκλειστικά σε φαντασμαγορικές μυθοπλασίες του τύπου «Πόλεμος των Άστρων», «Χόμπιτ», «Άρχοντας των Δακτυλιδιών» ή «Matrix», αλλά και σε πιο "γειωμένα" θέματα, που αφορούν και εμπλέκουν πολιτισμικές πρακτικές και ταυτότητες διαφόρων συλλογικοτήτων ανά των κόσμο (π.χ. ακτιβιστικά κινήματα, θρησκευτικές οργανώσεις, κοινότητες της διασποράς, ή ακόμη και κουλτούρες της βίας, αναπαραστάσεις και επεξεργασίες πολέμων, φυσικών καταστροφών και ανθρωπιστικών κρίσεων κ.λπ.).

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ και ΣΥΓΚΛΙΣΗ

- "δύο όψεις" της σύγκλισης: από τη μία, πολλαπλές δυνατότητες χρήσεων και οικειοποιήσεων για τα κοινά, (διαφοροποίηση), από την άλλη, παγκόσμια πολιτισμική ισχύς και επιβολή των εταιρειών των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών (ομογενοποίηση).

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛ.ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

➤ Πόσο ελεύθεροι είμαστε να καταναλώνουμε και να ερμηνεύουμε πολιτισμικά κείμενα;

- ✓ Κερδοφορία
- ✓ Λογική καπιταλιστικής αγοράς
- ✓ Μετασχηματισμός των πολιτιστικών επιχειρήσεων σε επιχειρηματικούς οργανισμούς
- ✓ Συγκέντρωση δύναμης σε μια μικρή ομάδα γιγαντιαίων πολυεθνικών ομίλων (το παράδειγμα της Disney)

- *Ενδεικτικά παραδείγματα ανάλυσης οπτικού υλικού! (βλ και παραπάνω στην σημειολογική ανάλυση)*
- *Πώς κωδικοποιείται το πολιτισμικό κείμενο; (αφίσα, διαφήμιση, γελοιογραφία κλπ)*
- *Τι αναπαριστά/ απεικονίζει/αφηγείται;*
- *Ποιες είναι οι δυνατότητες πρόσληψής του;*
- *Ποιες οι συμβάσεις του ως είδος (genre);*

Η γνωστή Mafalda...

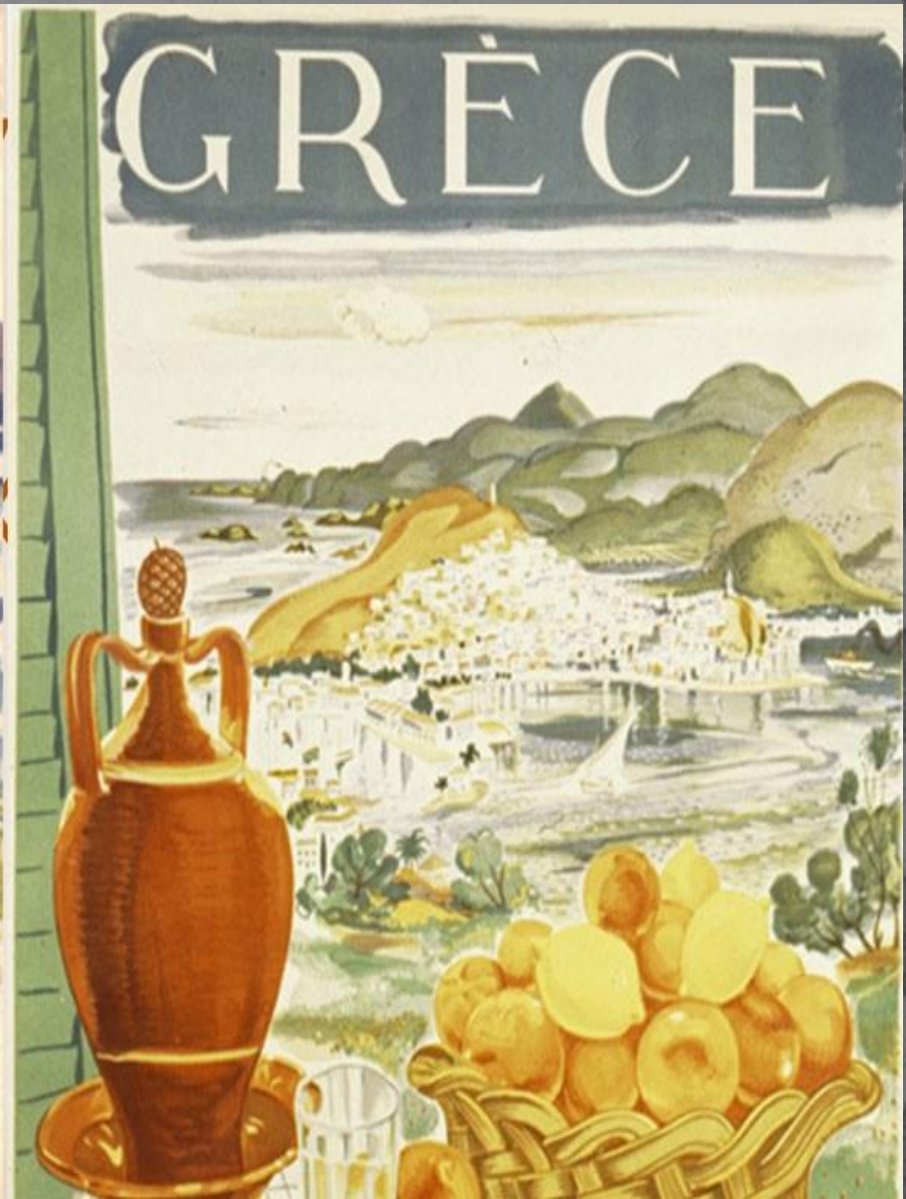


Το νόημα του χιούμορ...





Αφίσες ΕΟΤ



Γκράφιτι...



Lifestyle περιοδικά...



DOWN **Town**

No 91 • 17/08/2017 €2,50



ΑΥΤΟΙ ΚΕΡΔΙΣΑΝ ΤΑ ΦΕΤΙΝΑ REALITIES
(ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ ΤΑ ΕΧΑΣΕΣ)
ΟΙ ΝΙΚΗΤΕΣ ΤΩΝ THE VOICE, RISING STAR, SYTYCO, STAR ACADEMY, MASTER CHEF, X FACTOR
ΠΕΡΙΓΡΑΦΩΝ ΤΙ ΦΑΝΤΑΖΟΝΤΑΙ ΟΤΙ ΘΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΕΙ



ISSN 1108-5841 25
9 771108 580000

ΣΥΝΕΤΕΥΧΗ
ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΓΟΝΙΑΔΗΣ
«ΕΙΜΑΙ ΕΘΙΣΜΕΝΟΣ ΣΤΟΝ ΤΖΟΓΟ»

«Με την επόμενη κοπέλα που θα βρω θέλω να κάνω παιδιά»

THE WINNER **ΝΤΑΝΟΣ**

Η ΠΡΩΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΕΤΕΥΞΗ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΗ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗ ΝΙΚΗ ΣΤΟ SURVIVOR



madame FIGARO

No 275 • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2017 • €4,00

www.madamefigaro.gr

ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ
Γιατί η Γενιά Z
οβήνει τα
προφίλ της

ΚΡΙΣΤΕΝ ΣΤΙΟΥΑΡΤ
ΠΑΥΛΙΝΑ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

TRENDING NOW
Οι νέες τάσεις της ομορφιάς απευθείας από τις παρτέλες

Red Forever

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ



- Συζήτηση για το εύρος των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών, την ποικιλία των πολιτιστικών δραστηριοτήτων

Πηγές ατζέντας: <http://www.lifo.gr/guide/agenda> , <http://www.elculture.gr/agenda/>
<http://www.athensvoice.gr/guide>

Ματιές στην πολιτιστική ατζέντα της
σαιζόν: το πεδίο της πολιτιστικής
παραγωγής σήμερα



18 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

Οι αμέτρητες όψεις του Ωραίου

Μουσείο της Ελιάς και του Ελληνικού Λαδιού

Μία έκθεση που επιδιώκει να καταγράψει τη συνεχή προσπάθεια του ανθρώπου, στο πέρασμα των αιώνων, να αναζητήσει το Ωραίο και να το εντάξει στην καθημερινότητά του.



«Θέμα είναι τώρα τί λές»
Η ζωή και το έργο
του Μανόλη Αναγνωστάκη

12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2018

Τό θέμα είναι τώρα τί λές. Η ζωή και το έργο του ποιητή Μανόλη Αναγνωστάκη

Εκθεσιακός Χώρος του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων

Έντεκα ενότητες, κάθε μία από τις οποίες αντιστοιχεί σε μία ποιητική συλλογή, κτίζουν την αφήγηση του βίου και του έργου του Μανόλη Αναγνωστάκη.



22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

Η The Blender Gallery κάνει "Flashback" με μια επετειακή έκθεση

The Blender Gallery

Η The Blender Gallery εγκαινιάζει στις 22 Φεβρουαρίου την αναδρομική, ομαδική έκθεση 16 καλλιτεχνών "Flashback", με αφορμή την συμπλήρωση 5 ετών από την δημιουργία της.



06 - 07 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

Ο Δημήτρης Παπαδημητρίου εμπνέεται από τους πίνακες επτά σπουδαίων ζωγράφων

Στέγη Ιδρύματος Ωνάση

Ο Δημήτρης Παπαδημητρίου περιηγείται στις διάφορες εποχές της ζωγραφικής τέχνης και δημιουργεί τα "Συμφωνικά Ζωγραφικά Soundtracks", έργο συμφωνικό που παρουσιάζει σε πρώτη

παγκόσμια εκτέλεση στη Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, στις 6 και 7 Μαρτίου.



06 ΜΑΡ 2018

«Γυναίκες στα πρόθυρα νευρικής κρίσης» του Πέδρο Αλμοδόβαρ

Στέγη Ιδρύματος Ωνάση

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας προβάλλεται στην Στέγη, σε αποκατεστημένη κόπια, ακριβώς 30 χρόνια μετά την έξοδό του στις αίθουσες, ο κλασικός πλέον φόρος τιμής του

Πέδρο Αλμοδόβαρ στις γυναίκες: Γυναίκες στα πρόθυρα νευρικής κρίσης.



11 ΜΑΡ 2018

Dancing to Connect: Μαθητές χορεύουν στη Στέγη

Στέγη Ιδρύματος Ωνάση

Μια παράσταση σύγχρονου χορού από μαθητές 10 σχολείων της Αθήνας και των Χανίων, που επιβεβαιώνει με τον πιο δημιουργικό τρόπο ότι ο χορός ενώνει, την Κυριακή 11 Μαρτίου στην Κεντρική

Σκηνή της Στέγης.



21 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 06 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

Ελισάβετ Κατσαμάκη: "Portraits and figures of light" στο Casa do Brasil

Casa Do Brazil

Η Ελισάβετ Κατσαμάκη φωτογραφίζει την αληθινή ζωή στις φαβέλες, και την ονειρική εικόνα των παραλιών του Ρίο Ντε Τζανέιρο, στην έκθεση «Τα πορτρέτα και οι φιγούρες του φωτός» που εγκαινιάζεται στις 21 Φεβρουαρίου στο Casa Do Brasil.



28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 01 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

Ο Γιάννης Χουβαρδάς σκηνοθετεί "Κάζιμρ και Καρολίνα" στο Bios

Bios Tesla main

Ο σκηνοθέτης Γιάννης Χουβαρδάς παρουσιάζει το έργο του Έντεν φον Χόρβατ, Κάζιμρ και Καρολίνα, που θα παρουσιαστεί σε όλους τους χώρους του κτιριακού συγκροτήματος του Bios, από τις 28 Φεβρουαρίου.



22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

"Immortal Love or Ode to the Past" της Ράνιας Μπέλλου στους Kalfayan Galleries

Kalfayan Gallery

Οι Kalfayan Galleries παρουσιάζουν την τέταρτη ατομική έκθεση της Ράνιας Μπέλλου με τίτλο "Immortal Love or Ode to the Past" από τις 22 Φεβρουαρίου.

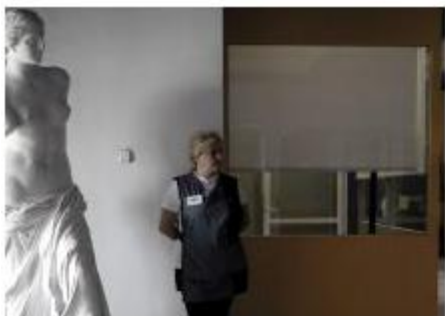


14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 10 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

25 γλυπτά της Ναταλίας Μελά στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης

Ιστορικό Μουσείο Κρήτης

Η Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών, εγκαινιάζει την έκθεση "Ναταλία Μελά: 25 Γλυπτά" στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης, που θα διαρκέσει έως τις 10 Μαρτίου.



22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 11 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

#PRESS_photostories: Το φωτορεπορτάζ στις καλύτερες στιγμές του

Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών

Περισσότερες από 150 φωτογραφίες που τράβηξαν επαγγελματίες φωτορεπόρτερ και δημοσιογράφοι αιχμαλωτίζοντας με τον φακό τους επιβλητικές στιγμές, παρουσιάζονται στο Τελλόγλειο Ίδρυμα.



30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

Τέχνη και Εποχή. Η συλλογή της Πινακοθήκης δήμου Αθηναίων μέσα από τα μάτια του Σπύρου Παπαλουκά

Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων

Η έκθεση παρουσιάζει το έργο που επιτέλεσε ο Σπύρος Παπαλουκάς ως Διευθυντής της Πινακοθήκης δήμου Αθηναίων (1941-1957), με μια επιλογή από σημαντικά έργα καλλιτεχνών.



23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

«Αθήνα, Η Πόλη μου...»: Τα φωτογραφικά κλικ 28 προσφύγων

METAPolis

28 πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο που παρακολούθησαν το φωτογραφικό σεμινάριο της Κάριτας Ελλάς, παρουσιάζουν τα έργα τους στη METAPolis Gallery από τις 23 Φεβρουαρίου.



26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΜΑΪΟΥ 2018

Η Ελευσίνα και τα μεγάλα μυστήρια στο Μουσείο της Ακρόπολης

Μουσείο Ακρόπολης

Τα σημαντικότερα έργα που έχει φέρει στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη στην Ελευσίνα, παρουσιάζονται στη νέα περιοδική έκθεση του Μουσείου της Ακρόπολης που ξεκινά στις 26 Φεβρουαρίου.



16 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

Η Παρουσία της Απουσίας ή η Θεωρία της Καταστροφής στο NiMAC

NiMAC - Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λευκωσίας

Το NiMAC παρουσιάζει μια έκθεση με βίντεο, φωτογραφίες και εγκαταστάσεις που απεικονίζουν αφηγήσεις και ποιητικά αποκρήματα φαντασίας, σε επιμέλεια Cathryn Drake, από τις 16 Φεβρουαρίου.



Τεχνών, από τις 12 Φεβρουαρίου.

13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

«Η Μνήμη της Επανάστασης – Σύγχρονοι Έλληνες Εικαστικοί» στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών

Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών

Η εκδοχή 70 σύγχρονων Ελλήνων εικαστικών δημιουργών για τα σύμβολα, τις εικόνες και τους πρωταγωνιστές της Οκτωβριανής Επανάστασης σε μια μεγάλη έκθεση στην Ανωτάτη Σχολή Καλών



22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 01 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

Οι Δούλες του Ζαν Ζενέ στο Θέατρο Τέχνης

Θέατρο Τέχνης - Υπόγειο

Το έργο-μύθος του Ζαν Ζενέ ζωντανεύει από τις 22 Φεβρουαρίου στη σκηνή του Υπογείου του Θεάτρου Τέχνης, 50 χρόνια μετά την πρώτη παρουσίασή του, σε σκηνοθεσία Μαριάννας Κάλμπαρη.



08 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

«Θεωρήματα» στο ΕΜΣΤ

Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ)

Την Πέμπτη 8 Φεβρουαρίου εγκαινιάζονται για πρώτη φορά τα Θεωρήματα, η έκθεση της Ένωσης των Ελλήνων Τεχνοκριτών AICA - Hellas, στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης.



25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

«Κύβος συμπύκνωσης»: Μία καλλιτεχνική ιδέα και πρακτική του εικαστικού Βασίλη Βλασταρά

Ινστιτούτο Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης (iset)

Την Πέμπτη 25 Ιανουαρίου εγκαινιάζεται στο Ινστιτούτο Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης η έκθεση Κύβος συμπύκνωσης / Condensation Cube, μία καλλιτεχνική ιδέα και πρακτική του εικαστικού Βασίλη Βλασταρά.



07 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - 01 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

Ακυβέρνητες Πολιτείες III: Νυχτερίδα

Θέατρο Τέχνης Κάρολος Κουν

Το Εθνικό Θέατρο και το Θέατρο Τέχνης ολοκληρώνουν αυτόν τον κύκλο της πρώτης συνεργασίας τους παρουσιάζοντας το 3ο μέρος «Νυχτερίδα» από την τριλογία του Στρατή Τσίρκα «Ακυβέρνητες πολιτείες».



24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018

«Duende – Το πνεύμα της Γης»: Ο Σταμάτης Κραουνάκης μελοποιεί Λόρκα στο Θέατρο Τέχνης

Θέατρο Τέχνης Κάρολος Κουν

Ο Σταμάτης Κραουνάκης παρουσιάζει μια μουσική τελετουργία για την Τέχνη, τον Θεό, τον Έρωτα και τον Θάνατο στο θέατρο Τέχνης της Φρυνίχου από τις 24 Ιανουαρίου.

Lady Bird



Δραματική κομεντί 2017 | Έγχρ. | Διάρκεια: 94'

Αμερικανική ταινία, σκηνοθεσία Γκρέτα Γκέργουιγκ με τους: Σέρσια Ρόναν, Τιμοτέ Σαλαμέ, Λόρι Μέτκαλφ, Τρέισι Λετς

Το 2002 η 17χρονη Κριστίν-«Lady Bird»-ΜακΦέρσον περνάει την τελευταία τάξη του λυκείου στο Σακραμέντο της Καλιφόρνια ονειρευόμενη την κολεγιακή της «απόδραση» στη Νέα Υόρκη.



Πόλος έλξης το μπλε σπίτι της ταινίας «Lady Bird» στο Σακραμέντο

Θαυμαστές συρρέουν στην πρωτεύουσα της Καλιφόρνιας

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 27/02/2018 10:58



Οι Rolling Stones επιστρέφουν για μια ακόμα περιοδεία στην Ευρώπη

Η περιοδεία τους με τίτλο «Stones-No Filter» ξεκινά από τις 17 Μαΐου 2018

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 26/02/2018 15:02



50 ΧΡΟΝΙΑ

ΜΑΗΣ '68

6^o OPEN DAY



ONASSIS
ΣΤΕΤΗ

ΜΑΗΣ '68



Στην καρδιά του Μάη του '68 με τις εικόνες του Philippe Gras

Το Γαλλικό Ινστιτούτο φιλοξενεί μια έκθεση με ιστορικά στιγμιότυπα από τον
Γαλλικό Μάη όπως τα κατέγραψε ένας σημαντικός φωτογράφος

LIFO TEAM

28.2.2018 | 11:32



OPEN DAY ΣΤΗ ΣΤΕΓΗ: ΜΑΗΣ '68

Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να κινηθούν ελεύθερα σε όλους τους χώρους του κτιρίου, επιλέγοντας τα δρώμενα της επιλογής τους

04 Μαρτίου 2018

Με αφορμή την επέτειο των πενήντα ετών από το Μάη του '68, η Στέγη ανοίγει για δέκα χρόνια τις πόρτες της, για να υποδεχτεί μικρούς και μεγάλους, σε ένα event με ανατρεπτική διάθεση.

Το ετήσιο Open Day της Στέγης είναι πλέον θεσμός. Χαρακτηριστικό της διοργάνωσης αυτής, όπως υποδηλώνει και η ονομασία της, είναι το άνοιγμα της Στέγης στο κοινό: **οι επισκέπτες στις 4 Μαρτίου έχουν τη δυνατότητα να κινηθούν ελεύθερα σε όλους τους χώρους του κτιρίου, επιλέγοντας τα δρώμενα της επιλογής τους και δημιουργώντας τις δικές τους αισθητικές διαδρομές.** Η θεματική του φετινού Open Day ανοίγεται σε μια ολόκληρη εποχή. Με αφορμή την επέτειο των πενήντα ετών από τον Μάη του '68, το Open Day ανιχνεύει τις περίπλοκες και γοητευτικές διαδρομές και διασταυρώσεις της πρωτοποριακής τέχνης με τις νέες κοινωνικές και πολιτικές ιδέες της εποχής. Η περίοδος αυτή ξεκινά από τα τέλη της δεκαετίας του '50 και περιλαμβάνει και τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '70.



02.03.2018 - 11.03.2018

20ό Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης

Κινηματογράφος
Ολύμπιον



01.06.2018 - 18.08.2018

Φεστιβάλ Αθηνών & Επιδαύρου 2018

Αρχαίο Θέατρο
Επιδαύρου

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Χ. Κωνσταντινίδου, ΤΑ ΜΜΕ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΝΟΗΜΑΤΟΣ. ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ (ΜΕΡΟΣ Α), επιθ. Κοιν. Ερευνών, 2002, τσ. 108-109 βλ.

<http://eclass.teiste.gr/modules/document/document.php?course=CULT157&openDir=/591058675138> .

Εκπαιδευτικό υλικό εκδόσεων ΕΑΠ, Οι διαστάσεις των πολιτισμικών φαινομένων, Τόμοι Α', Β',

Smith Philip, Πολιτισμική θεωρία, 2006,, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ

Παπαγεωργίου, Δ., Ν., Μπούμπαρης, Μυριβήλη, Ε., (επιμ.), *Πολιτιστική Αναπαράσταση*, Αθήνα: Κριτική.

Βερνίκος, Ν. κ.α. (επιμ.), *Πολιτιστικές Βιομηχανίες*, Αθήνα: Κριτική.

Ντένις ΜακΚουέιλ, *Η θεωρία της Μαζικής Επικοινωνίας για τον 21ο αιώνα. ... Εκδόσεις Καστανιώτης.*

Daniel Chandler, Σημειωτική για Αρχαίους Μετάφραση: Μαρία Κωνσταντοπούλου (διαθέσιμο ηλεκτρονικά)